

CRNA GORA

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

TEL: +382 (0)20 406 700

FAX: +382 (0)20 406 702

E-MAIL: ekip@ekip.me

www.ekip.me

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	28.9.	20.18	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/18-47		
VEZA:			
EPA:	53SXXVI		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Broj: 0901-7207/5
Podgorica, 27.09.2018. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PODGORICA

U skladu sa članom 14 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl.list CG", broj 40/13, 56/13 i 2/17) u prilogu Vam dostavljamo Predlog Plana rada sa Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2019. godinu.

Za predstavnika Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost određuje se Darko Grgurović, izvršni direktor Agencije koji, saglasno članu 20 stav 2 tačka 1 Zakona o elektronskim komunikacijama, zastupa i predstavlja Agenciju.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK SAVJETA

Maleta Đurović

PRILOG:

- 120 primjeraka Predloga Plana rada sa Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2019. godinu;
- CD na kome se nalaze dostavljena dokumenta.

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST**

**PLAN RADA
ZA 2019. GODINU**

(PRIJEDLOG)

Podgorica, septembar 2018. godine

SADRŽAJ

I UVOD	4
II PLAN AKTIVNOSTI	7
II-1. NORMATIVNI DIO	7
II-1.1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije	7
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	7
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva	12
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore	14
II-1.2. NORMATIVNI DIO – poštanske usluge	15
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	15
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo	16
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore	16
II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI	17
A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije	17
1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	18
2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture	18
B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija	18
1. Test tri kriterijuma	18
2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon analiza relevantnih tržišta iz 2017. godine, shodno Preporuci Evropske komisije od 09.10.2014. godine o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex-ante regulaciji	19
3. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne mreže	19
4. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj i mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	19
5. Studija opravdanosti izrade troškovnih modela Agencije po "bottom up" LRIC metodologiji	20
6. Studija opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	20
C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora	20
1. Praćenje implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge	20
2. Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge	21
D. Univerzalni servis	21
1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama	21
2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti	21
E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom	22
1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija	22
2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija	24
3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra	25
4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija	26
5. Učešće na Svjetskoj konferenciji o radiokomunikacijama WRC-19	28
F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem	29
1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa	30
2. Prenosivost brojeva	30

3. Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“	30
G. Prava i zaštita interesa korisnika	30
1. Opšti uslovi pružanja usluga	30
2. Pretplatnički ugovori	30
3. Kvalitet usluga	30
4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu	31
5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (Kalkulator cijena)	31
6. Edukacija korisnika	31
7. Ispitivanje javnog mnjenja	32
8. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MXP)	32
9. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama	32
H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture	33
I. Zaštita elektronskih komunikacija	33
J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti	34
1. Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija	34
2. Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatnosti	34
K. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020.godine.	34
L. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti	35
M. Realizacija mjera iz ostalih akcionih planova u čiju realizaciju je Agencija uključena	35
II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI	35
A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou	35
B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou	40
C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou	41
D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou	42
E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi	43
II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	44
A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama	44
B. Saradnja sa međunarodnim institucijama	45
C. Organizacija međunarodnih skupova	46
II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE	47
III IZVRŠENJE PLANA RADA	50

I UVOD

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2019. godinu predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj: 40/13, 56/13 i 02/17), Zakon o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore“ broj: 57/11, 55/16 i 55/18), Zakon o elektronskim medijima ("Službeni list Crne Gore" broj: 46/10, 53/11, 06/13 i 55/16 i 92/17) i Zakon o digitalnoj radio-difuziji ("Službeni list Crne Gore" broj: 34/11 i 31/12).

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11 su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu, priprema predlog Plana namjene radio – frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu, donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu, priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i Ministarstvo ekonomije na osnovu ovog zakona, vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra, preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država, te administracijama susjednih država, podstiče racionalno korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom, sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatorskim osnovama, izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom, utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i pravna lica na način utvrđen ovim zakonom, rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika, rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija, prati razvoj Univerzalnog servisa, upravlja prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa, redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u skladu sa ovim zakonom, sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage

operatora, vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u vanrednim situacijama, saraduje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija, ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje postupka i kriterijuma za izbor univerzalnog poštanskog operatora, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje poštanskih operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge po sprovedenom postupku na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga, utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge i davanje saglasnosti Agencije na te cijene, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učesće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o elektronskim medijima, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za elektronske medije, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom radio-frekvencija koje su Planom raspodjele radio-

frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih radio-frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Agencija zajedno sa organima državne uprave nadležnim za poslove elektronskih komunikacija i poslove elektronskih medija i regulatornim organom za elektronske medije, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast elektronskih komunikacija i oblast elektronskih medija.

Plan rada Agencije je usklađen i sa obavezama Agencije koje proizilaze iz Strategija razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, odnosno Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine.

Plan rada Agencije je takođe usklađen sa obavezama Agencije koje proizilaze iz drugih zakona: Zakonom o inspekcijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o javnim nabavkama, Zakonom o zaštiti životne sredine, Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakonom o spriječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i dr.

II PLAN AKTIVNOSTI

II-1. NORMATIVNI DIO

II-1.1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona. Agencija je u periodu od stupanja na snagu osnovnog zakona i izmjena i dopuna istog usvojila podzakonska akta za čije je donošenje nadležna prema odredbama tog zakona. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donesu Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona.

U toku 2019. godine Agencija će, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. Uputstvo o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 33 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
2. Odluka o obliku i sadržaju obrasca prijave koja se podnosi prije početka, prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 46 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
3. Odluka o obliku i sadržaju obrasca potvrde o upisu u registar operatora (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 47 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
4. Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Forma odobrenja za korišćenje radio-frekvencija i rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 113 i 114 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

7. Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

8. Forma odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 132 i 133 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

9. Pravilnik o kriterijumima za ocjenu opravdanosti zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži putem Univerzalnog sevisa („Službeni list Crne Gore” broj: 56/13)

Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

10. Pravilnik o obrascu tehničkog rješenja korišćenja radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore” broj: 57/13)

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

11. Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

12. Odluka o obliku i sadržaju legitimacije nadzornika za elektronske komunikacije („Službeni list Crne Gore” broj: 47/13)
Pravni osnov: član 188 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
13. Pravilnik o načinu prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja čije se korišćenje obavezno prijavljuje („Službeni list Crne Gore” broj: 06/15)
Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
14. Pravilnik o metodologiji obračuna neto troška pružanja usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 12/14)
Pravni osnov: član 92 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
15. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra dodijeljenih radio-frekvencija, registra dodijeljenih brojeva i adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 27/14)
Pravni osnov: član 29 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
16. Pravilnik o vrsti, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje („Službeni list Crne Gore” broj: 48/18)
Pravni osnov: član 55 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
17. Pravilnik o pristupu i interkonekciji („Službeni list Crne Gore” broj: 24/14)
Pravni osnov: član 56 i 57 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
18. Plan numeracije („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14 i 12/17)
Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
19. Plan adresiranja („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)
Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

20. Pravilnik o prenosivosti brojeva („Službeni list Crne Gore” broj: 28/14)
Pravni osnov: član 139 i 141 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

21. Odluka o utvrđivanju visine jednokratne naknade za uslugu prenosivosti broja i načinu raspodjele (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 140 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

22. Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija prikupila od operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)
Pravni osnov: član 30 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

23. Pravilnik o amaterskim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 23/14)
Pravni osnov: član 11 i 103 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Očekuje se da se do kraja 2018. godine, nakon sprovedenih javnih konsultacija donese novi Pravilnik.

24. Planovi raspodjele radio-frekvencija
Pravni osnov: član 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama
Tokom 2019. godine Agencija će po ukazanoj potrebi donijeti nove i vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra, vodeći računa o efikasnoj upotrebi radio-frekvencijskog spektra kao ograničenog prirodnog resursa.

25. Odluka o načinu informisanja o cijenama, i uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 12/18)
Pravni osnov: član 148, 149, 150, 151 i 152 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

26. Pravilnik o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 02/18)
Pravni osnov: član 155 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

27. Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena i posebnih paketa Univerzalnog servisa za socijalno ugrožena lica i lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14 i 13/17)
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

28. Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj: 41/15)
Pravni osnov: član 41 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
29. Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 59/15 i 39/16)
Pravni osnov: član 39 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
30. Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)
Pravni osnov: član 54 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
31. Pravilnik o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 45/14)
Pravni osnov: član 86 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
32. Pravilnik o načinu i rokovima za sprovođenje mjera zaštite, sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 41/15 i 81/16)
Pravni osnov: član 168 i 169 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
33. Pravilnik o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte („Službeni list Crne Gore” broj: 37/18)
Pravni osnov: član 179 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
34. Pravilnik o načinu, uslovima i postupku određivanja pozivnog znaka i međunarodnog pomorskog radiokomunikacionog identifikacionog broja radio uređaja u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 24/14)
Pravni osnov: član 176 stav 2 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe
Izmjene i dopune: Po potrebi

35. Pravilnik o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža („Službeni list Crne Gore” broj: 32/14)

Pravni osnov: član 78 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva

1. Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore” broj: 16/14)

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa („Službeni list Crne Gore” broj: 13/14)

Pravni osnov: član 138 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Pravilnik o načinu korišćenja i načinu i uslovima dodjele brojeva iz numeričkog opsega „116” („Službeni list Crne Gore” broj: 15/14)

Pravni osnov: član 144 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Pravilnik o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja („Službeni list Crne Gore” broj: 47/14 i 50/14)

Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Agencija će do kraja III kvartala 2018. godine dostaviti nadležnom Ministarstvu ekonomije Stručne osnove za donošenje novog Pravilnika, a u kome će biti implementirane najnovije odluke i preporuke vezane za radio-frekvencije i uslove pod kojima se te radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja. Eventualne dodatne izmjene i dopune bi se radile po ukazanoj potrebi.

5. Pravilnik o načinu registracije korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 13/14 i 60/16)

Pravni osnov: član 174 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14)

Pravni osnov: član 42 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

7. Pravilnik o utvrđivanju brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14)
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
8. Pravilnik o vrstama povoljnosti i posebnim mjerama za pristup javnim elektronskim komunikacionim uslugama zalica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore” broj: 43/14, 26/17)
Pravni osnov: član 82 i 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
9. Pravilnik o utvrđivanju liste kategorije korisnika posebnih povoljnosti u korišćenju usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
10. Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 23/14)
Pravni osnov: član 91 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
11. Pravilnik o jedinstvenom evropskom broju “112” za pozive u hitnim slučajevima („Službeni list Crne Gore” broj: 44/14)
Pravni osnov: član 142 i 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
12. Pravilnik o obezbjeđivanju pristupa licima sa invaliditetom broju “112” i brojevima hitnih službi („Službeni list Crne Gore” broj: 42/14 i 34/17)
Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
13. Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena ispod Nacionalnog internet domena Crne Gore „.me” („Službeni list Crne Gore” broj: 43/14)
Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
14. Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za presrijetanje komunikacija („Službeni list Crne Gore” broj: 58/14)
Pravni osnov: član 180 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

15. Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za preuzimanje zadržanih podataka („Službeni list Crne Gore” broj: 54/15 i 59/16)

Pravni osnov: član 181 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

16. Pravilnik o radio opremi („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14 i 45/17)

Pravni osnov: član 126 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. Odluka o cjenovniku naknade za pokrivanje troškova administriranja radio- frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore” broj: 16/14)

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Odluka o planu namjene radio-frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore” broj: 32/17)

Pravni osnov: član 97 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Uredba o minimalnom skupu usluga koje obuhvata Univerzalni servis („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14)

Pravni osnov: član 82 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Uredba o sadržini Plana mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje javnih elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 61 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija za vrijeme trajanja vanrednih situacija („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 62 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Odluka o korišćenju nacionalnog internet domena Crne Gore „.me” („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi.

7. Uredba o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)
Pravni osnov: član 181 i 182 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

II-1.2. **NORMATIVNI DIO – poštanske usluge**

Zakonom o poštanskim uslugama (“Sl. list Crne Gore”, br 57/11, 55/16 i 55/18) propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donosi Ministarstvo na osnovu ovog zakona. Agencija je tokom 2017. godine usvojila podzakonska akta za čije je donošenja nadležna shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakonu o poštanskim uslugama iz 2016. godine. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donese nadležno ministarstvo na osnovu ovog zakona. U toku 2019. godine Agencija će, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o poštanskim uslugama, a posebno imajući u vidu odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama koji je stupio na snagu 09.08.2018. godine.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge („Službeni list Crne Gore” broj: 29/17)
Pravni osnov: član 72 Zakon o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
2. Pravilnik o postupku i kriterijumima za izbor univerzalnog poštanskog operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 17/17)
Pravni osnov: član 83 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
3. Pravilnik o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 37/17)
Pravni osnov: član 97 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
4. Pravilnik o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge („Službeni list Crne Gore” broj: 19/12)
Pravni osnov: član 15 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 19/12)
Pravni osnov: član 69 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo

1. Pravilnik o visini jednokratne i godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 57/12)
Pravni osnov: član 81 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
2. Pravilnik o nomenklaturi poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 81/17)
Pravni osnov: član 64 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
3. Pravilnik o načinu izdavanja i upotrebe poštanskih maraka („Službeni list Crne Gore” broj: 60/13)
Pravni osnov: član 104 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
4. Pravilnik o obavljanju poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 45/17)
Pravni osnov: član 21 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. Uredba o pružanju poštanskih usluga i korišćenju poštanske mreže univerzalnog poštanskog operatora u slučaju vanrednih okolnosti („Službeni list Crne Gore” broj: 43/15)
Pravni osnov: član 62 stav 1 tačka 2 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI

Izvršavanje tekućih aktivnosti utvrđenih zakonima, podzakonskim aktima i drugim dokumentima koji regulišu oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti će se realizovati kroz: upis operatora u registar operatora, vođenje i održavanje registara i baza podataka, prikupljanje podataka o tržištu elektronskih komunikacija, ispitivanje tržišta i javnog mnjenja, objavljivanje podatke o pokazateljima razvoja tržišta, rješavanje sporova na tržištu elektronskih komunikacija, podsticanje racionalnog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture, sprovođenje analize relevantnih tržišta, utvrđivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i preduzimanje regulatornih mjera za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, praćenje razvoja Univerzalnog servisa i upravljanje prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa servisa, preduzimanje mjera radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, sprovođenje postupaka dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama, izdavanje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vršenje kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, vršenje koordinacije korišćenje radio-frekvencija sa organima i/ili institucijama drugih država, rješavanje po žalbama korisnika, razmatranje inicijative i utvrđivanje postupaka zaštite interesa i prava korisnika, vršenje stručnog nadzora nad radom operatora, izdavanje mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, izdavanje tehničkih i drugih uslova za projektovanju, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima, koji će biti prioriteta ove Agencije u 2019. godini.

Od tekućih aktivnosti posebno se izdvajaju:

A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije

Agencija vodi registre i baze podataka: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i dodijeljenih pozivnih znakova i međunarodnih pomorskih radiokomunikacionih identifikacionih brojeva za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama, te dodijeljenih pozivnih znakova za radioamatere. U toku 2019. godine će se nastaviti aktivnosti na razvoju i unapređenju informacionog sistema koji će podržati vođenje i održavanje navedenih baza i registara.

1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Prema Zakonu o elektronskim komunikacijama Agencija je nadležna da redovno objavljuje izvještaje o pokazateljima razvoja tržišta na osnovu podataka koje prikuplja od operatora. Implementirani sistem za prikupljanje i obradu omogućuje elektronski unos podataka putem web portala, čime je znatno olakšan unos podataka i njihova obrada. U 2019. godini radiće se na daljem poboljšanju sistema, u smislu povećanja sigurnosti sistem, povećanja broja automatskih generisanih izvještaja, izrade novih upitnika i njegovom prilagođavanju kretanjima na tržištu elektronskih komunikacija i tehnološkim promjenama, a sve sa ciljem da se svi podaci o tržištu elektronskih komunikacija i pošte mogu dobiti iz sistema.

2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Agencija je dužna da vodi bazu podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. U tu svrhu implementirana je georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture, koja je dostupna svim zainteresovanim licima. U 2019. godini radiće se na daljem poboljšanju sistema, u smislu povećanja sigurnosti sistema, omogućavanju operatorima da direktno unose podatke putem web portala, a takođe se planira nadogradnja baze u smislu mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu, kao i davanju mogućnosti unosa budućih planova operatora.

B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija

1. Test tri kriterijuma

Agencija će u 2019. godini, u skladu sa članom 65. stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, sprovesti Test tri kriterijuma na sljedećim relevantnim tržištima:

- Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga lokalnih i međumjesnih poziva za pravna i fizička lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za pravna i fizička lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- Veleprodajnom tržištu trunak segmenata iznajmljenih linija;
- Veleprodajnom tržištu pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz javnih mobilnih telefonskih mreža;
- Veleprodajnom tržištu prenosa i emisije radio-difuznih signala.

Ako na nekom od tržišta budu zadovoljeni kumulativno sva tri kriterijuma, Agencija će sprovesti postupak analize tog relevantnog tržišta.

- 2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon analiza relevantnih tržišta iz 2017. godine, shodno Preporuci Evropske komisije od 09.10.2014. godine o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex-ante regulaciji**

Evropska komisija je 09.10.2014. godine usvojila Preporuku o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex-ante regulaciji u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge. Preporukom su definisana slijedeća tržišta usluga i to:

- 1) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- 2) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u mobilnoj telefonskoj mreži;
- 3) a) Veleprodajni lokalni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji;
b) Veleprodajni centralni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište;
- 4) Veleprodajni visoko kvalitetni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji.

Agencija je u 2017. godini sprovele postupke analiza relevantnih tržišta, odredila SMP operatore i istima nametnula regulatorne mjere. Agencija će u 2019. godini nastaviti da prati implementaciju obaveza SMP operatorima nametnutim rješenjima iz 2017. godine na ovim tržištima.

3. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne mreže

Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne mreže na kojima je u sprovedenim analizama relevantnih maloprodajnih tržišta Cnogorski Telekom A.D. određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom, biće nastavljena tokom 2019. godine, saglasno rezultatima troškovnog modela Cnogorskog Telekom-a.

4. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj i mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, tokom 2019. godine nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC), kao i regulatornih revidiranih finansijskih izvještaja operatora za 2018. godinu. Agencija

će za obračun WACC-a za fiksnu i mobilnu telefoniju, kao i za analizu rezultata troškovnog modela angažovati eksternog revizora.

5. Studija opravdanosti izrade troškovnih modela Agencije po "bottom up" LRIC metodologiji

Agencija će tokom 2019. godine nastaviti aktivnosti na izradi Studije opravdanosti izrade troškovnih modela po "bottom up" LRIC metodologiji, koji regulatorima omogućava da odrede troškovno orjentisane cijene regulisanih usluga, a u skladu sa najboljom praksom evropskih regulatora, kao i Preporukom EK od 07.05.2009. godine o regulatornom tretmanu cijena u fiksnim i mobilnim mrežama. Ako studija pokaže da je opravdano izraditi ovaj model, Agencija će započeti aktivnosti na izradi Modela po "bottom up" LRIC metodologiji.

6. Studija opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će u 2019. godini nastaviti aktivnosti na izradi Studije opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. Ako studija pokaže da je opravdano izraditi Metodologiju primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži, Agencija će započeti aktivnosti na izradi Metodologije.

C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora

Agencija će, u toku 2019. godine, nastaviti aktivnosti na praćenju implementacije vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge. Zakonom o poštanskim uslugama je propisano da univerzalni poštanski operator mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga.

1. Praćenje implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2019. godine, u saradnji sa izabranim konsultantskim timom, nastaviti sa praćenjem implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge ("Službeni list Crne Gore" broj: 37/17) koji je stupio na snagu u junu 2017. godine, odnosno, sprovođenje aktivnosti univerzalnog poštanskog operatora koje se odnose na računovodstveno odvajanje, vođenje računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i usklađenost ovih aktivnosti sa propisanim troškovnim

modelom i predviđenom dinamikom realizacije. Implementacija navedenog Pravilnika sadrži i aktivnosti na obračunu vrijednosti ponderisanog troška kapitala (WACC) koja se na godišnjem nivou utvrđuje posebnom odlukom Agencije. Shodno Pravilniku, za potrebe obračuna WACC-a Agencija će angažovati eksternog konsultanta.

2. Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2019. godine, nastaviti aktivnosti na regulaciji cijena univerzalne poštanske usluge, a imajući u vidu da od strane Pošte Crne Gore još uvijek nije donijet Cjenovnik univerzalnih poštanskih usluga usklađen sa zakonom i kriterijumima koje svojim pravilnikom propisuje Agencija. Pored ranijih zakonskih nadležnosti Agencije u domenu regulacije navedenih cijena, Agencija je ovlašćena da može u cjelosti ili djelimično izmijeniti cjenovnik univerzalne poštanske usluge, prije njegovog objavljivanja, ako cijene nijesu utvrđene u skladu sa zakonom.

D. Univerzalni servis

1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama

Agencija će u toku 2019. godine pratiti razvoj i implementaciju univerzalnog servisa od strane izabranih operatora Univerzalnog servisa i raditi na afirmaciji Univerzalnog servisa, pospješivati saradnju operatora Univerzalnog servisa, državnih organa i jedinica lokalne samouprave po ovom pitanju i preduzimati dalje mjere u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga iz opsega Univerzalnog servisa u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja. Posebna pažnja će biti posvećena naknadi neto troška pružanja Univerzalnog servisa, odnosno određivanju visine doprinosa ostalih operatora prema operatoru Univerzalnog servisa, određivanju načina plaćanja doprinosa, upravljanju i administriranju finansiranja Univerzalnog servisa kao i transparentnosti cijelog postupka. Planira se pokretanje inicijative kod Ministarstva ekonomije za povećanje brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa, kao i pokretanje inicijative kod Vlade Crne Gore za izmjenu minimalnog skupa usluga koje obuhvata Univerzalni servis (oslobađanje štampanja Univerzalnog imenika).

2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti

Agencija će, u okviru svojih nadležnosti, u toku 2019. godine pratiti realizaciju univerzalnog poštanskog servisa, kvalitet pruženih univerzalnih poštanskih usluga, a posebna pažnja će biti posvećena realizaciji obaveza koje su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama iz avgusta 2018. godine (Sl. list Crne

Gore 55/18) propisane odredbama kojima se reguliše naknada eventualnog neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Pored redovnog nadzora nad kvalitetom obavljanja univerzalne poštanske usluge, Agencija će preduzimati i druge aktivnosti kako bi se od strane univerzalnog poštanskog operatora obezbijedili standardi kvaliteta propisani Zakonom o poštanskim uslugama i odgovarajućim podzakonskim aktima, a insistiraće se i na realizaciji obaveza vezanih za nezavisni monitoring nad kvalitetom obavljanja ove usluge.

E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Shodno članu 96 Zakona, Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima (Konvencijom i propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije - ITU) i ovim zakonom. Agencija koordinira i korišćenje satelitskih orbita, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i Zakonom.

U segmentu planskih aktivnosti vezanih za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom najznačajnije tekuće aktivnosti koje se sprovode u cilju racionalnog korišćenja radio-frekvencija su:

- planiranje korišćenja radio-frekvencija,
- izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (dodjela radio-frekvencija),
- kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra i
- međunarodna koordinacija radio-frekvencija.

1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija

Agencija planira korišćenje radio-frekvencija sa ciljem njihovog racionalnog korišćenja i postizanja maksimalnih benefita za društvo u cjelini, saglasno Zakonu, Planu namjene radio-frekvencijskog spektra i drugim strateškim dokumentima, uvažavajući zahtjeve i potrebe korisnika. Planiranje korišćenja radio-frekvencija vrši se na opštem nivou kroz donošenje planova raspodjele i neposredno, u postupku izdavanja odobrenja za njihovo korišćenje.

Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu

namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

U 2019. godini Agencija će donijeti nove planove raspodjele za fiksne veze i to:

- Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 57-64 GHz za fiksne veze,
- Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 64-66 GHz za fiksne veze i
- Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 71-76/81-86GHz za fiksne veze.

Po ukazanoj potrebi će se vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra.

1.1. Učešće u radnoj grupi za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori

Pokretanjem zajedničke inicijative regulatornih organa za oblast elektronskih medija i elektronskih komunikacija tokom 2018. godine u svrhu uvođenja sistema digitalnog zemaljskog radija (T-DAB) u Crnoj Gori, formirana je međusektorska radna grupa, koju sačinjavaju predstavnici Ministarstva ekonomije, Ministarstva kulture, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencije za elektronske medije, Radio-difuznog centra i Radio i Televizije Crne Gore.

Zadatak radne grupe je priprema Smjernica za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori, koje trebaju, između ostalog, da daju poseban osvrt i predlože strategijska polazišta za sve segmente ovog kompleksnog procesa. U tom smislu, radna grupa će razmatrati značajna pitanja koja se odnose na budućnost radija u Crnoj Gori uključujući: pitanje budućnosti FM radija, pitanje izbora adekvatnog standarda emitovanja, pitanje regulatornog okvira neophodnog za uvođenje digitalnog radija (zone pokrivanja, emiteri, dodatne usluge koje bi se pokrenule uvođenjem digitalnog radija), pitanje prijemničke baze, pitanje programskih standarda kod digitalnog radija, pitanje operatora prve zemaljske mreže i multipleksa digitalnog radija. Takođe, radna grupa će vršiti analizu i predložiti izmjene i dopune postojećeg regulatornog okvira u cilju uvođenja digitalnog radija, uzimajući u obzir izmjene i dopune regulatornog okvira vezanog za set medijskih zakona i njegovo usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije, a takođe i sagledati ekonomski aspekt uvođenja digitalnog radija u Crnoj Gori, uključujući i mogućnost korišćenja EU fondova i druge mehanizme subvencioniranja predajničkog i prijemničkog dijela opreme. Radne grupe će takođe predložiti smjernice za informisanje javnosti o uvođenju i mogućnostima koje će se stvoriti uvođenjem digitalnog radija, a takođe i predložiti smjernice za implemtaciju pilot projekta digitalnog zemaljskog radija u Crnoj Gori.

2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

U toku 2019. godine nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Shodno Zakonu, odobrenje za korišćenje radio-frekvencija se izdaje na osnovu zahtjeva. Izuzetno, u slučaju dodjele radio-frekvencije iz opsega za koje je odgovarajućim planom raspodjele radio-frekvencija utvrđeno da se dodjeljuju na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne elektronske komunikacione mreže, odnosno kada se za radio-frekvencijske opsege za koje je ograničen broj odobrenja utvrdi da je iskazano interesovanje veće od raspoloživih radio-frekvencijskih resursa, odobrenje se izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Pri tome, treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

2.1. Provjera ispunjenosti zahtjeva u pogledu pokrivanja signalom mobilnih mreža

U postupku javnog nadmetanja za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2 GHz i 2,6 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža sprovedenom tokom 2016. godine, mobilnim operatorima su propisani opšti i specifični zahtjevi u pogledu pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže, koji se odnose na obim i dinamiku pokrivanja i kvalitet usluge. Zahtjevi u pogledu pokrivanja su definisani na nivou pojedinačnih opsega i grupa opsega za uslugu govorne telefonije i SMS-a, kao i za usluge prenosa podataka. Posebno je važno kontinuirano i sveobuhvatno pratiti ispunjavanje zahtjeva u pogledu pokrivanja od strane operatora Crnogorski Telekom a.d. koji je preuzeo specifične zahtjeve u opsegu 800 MHz koji podrazumijevaju ubrzani razvoj mobilne širokopolasne mreže.

Ispunjenost zahtjeva u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže (*coverage* zahtjevi), uključujući i zahtjeve u vezi sa kvalitetom usluga, će se provjeravati putem:

- kalkulacija na bazi predikcije pokrivanja signalom mreže prema Preporuci ITU-R P.1812 uz korišćenje DTM modela Crne Gore rezolucije 50x50m sa odgovarajućim clutter-om stanovništva;
- mjerenja dostupnosti i kvaliteta specijalizovanom mjernom opremom, uključujući i mjerenja u pokretu;
- mjerenja kvaliteta usluge na lokaciji krajnjeg korisnika posredstvom specijalizovane opreme i/ili autorizovane softverske aplikacije.

Za provjeru ispunjenosti coverage zahtjeva, uključujući i zahtjeve u vezi sa kvalitetom usluga, koristiće se metodologija zasnovana na odgovarajućim međunarodnim dokumentima (ITU-R, CEPT, ETSI i dr.) i najboljoj uporednoj praksi.

Agencija će provjeru ispunjenosti zahtjeva propisanih odobrenjima (mjerjenja dostupnosti i parametara kvaliteta signala) vršiti nakon isteka treće godine važenja odobrenja.

3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra

Članom 11 tačka 6 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da vrši kontrolu i monitoring RF spektra. Članom 123 ovog zakona propisano je da kontrolu i monitoring RF spektra Agencija vrši u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim sporazumima. S tim u vezi, Agencija je dužna da planira, razvija i unaprjeđuje Sistem kontrole i monitoringa RF spektra (Sistem). U postupku kontrole i monitoringa RF spektra Agencija, naročito:

- vrši odgovarajuća mjerjenja parametara radio emisija radi utvrđivanja zauzetosti pojedinih RF opsega, u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim sporazumima;
- utvrđuje izvor, lokaciju i identifikuje nelegalne radio emisije i izvore štetnih interferencija;
- vrši mjerjenja vrijednosti parametara radio-emisija odobrenih u skladu sa ovim zakonom, propisima donijetim na osnovu ovog zakona i odgovarajućim međunarodnim dokumentima.

Vežano za sprovođenje nadležnosti Agencije u oblasti kontrole i monitoringa RF spektra, ista će se obavljati korišćenjem do sada realizovanih fiksnih kontrolno-mjernih stanica povezanih u jedinstveni sistem u zoni njihovog opsluživanja i to:

- iz Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori (GKMC) za opštine Podgorica i Tuzi u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz, te u nižim djelovima ovog opsega i za opštinu Danilovgrad i dio opštine Bar;
- iz Regionalnog kontrolno-mjernog centra na Crnom rtu kod Sutomora (RKMC) za opštinu Bar u opsegu od 10 kHz do 3 GHz, te u nižim djelovima ovog opsega i za opštinu Budva i dio opštine Ulcinj;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Crljenicama (DUKMS Pljevlja) za opštinu Pljevlja u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Bijeloj Crkvi (DUKMS Rožaje) za opštinu Rožaje u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Trojici (DUKMS Kotor) za opštinu Kotor i Tivat u opsegu od 10 kHz do 3 GHz, te u nižim djelovima ovog opsega i za opštinu Herceg Novi.

Očekuje se da će se u toku 2019. godine u funkciju staviti još dvije fiksne daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u opštinama Nikšić i Ulcinj, za čije izgradnje su pokrenute procedure u skladu sa zakonskom regulativom, a u toku je i sprovođenje postupaka javne nabavke mjerne opreme, uređaja i antena.

Na područjima Crne Gore koja nijesu pokrivena postojećim sistemom fiksnih monitoring stanica, kontrola i monitoring RF spektra obavljace se korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Mercedes Sprinter (MKMS) u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz.

Mjerenja vrijednosti parametara kvaliteta servisa (QoS) i pokrivenosti GSM/UMTS/LTE elektronskih mobilnih komunikacionih mreža širom Crne Gore, odnosno utvrđivanja poštovanja postojećih koordinacionih sporazuma, vršice se korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Renault Trafic Passenger (DMKMS) u kombinaciji sa prenosnim („backpack“) mjernim sistemom.

Osim navedenih kontrolno-mjernih stanica, u cilju utvrđivanja izvora, lokacija i identifikacije nelegalnih radio-emisija, te utvrđivanja izvora štetnih interferencija u opsegu od 10 kHz do 43 GHz na čitavoj teritoriji države će se koristiti i prenosna kontrolno-mjerna oprema (ručni prijemnik - analizator spektra, ručni prijemnik – goniometar – analizator spektra, *real-time* analizator spektra, rekabilni analizator spektra, prenosni monitoring prijemnik, setovi ručnih usmjerenih/omnidirektivnih aktivnih/pasivnih/ mikrofalasnih antena).

4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija

S obzirom da je za nesmetano korišćenje odgovarajućih radio-frekvencijskih resursa neophodno obezbijediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, Agencija će i u 2019. godini sprovoditi aktivnosti na planu međunarodne koordinacije radio-frekvencija sa administracijama susjednih država, za potrebe međunarodnih fiksnih veza, fiksnih/mobilnih komunikacionih mreža i sistema zemaljske radio-difuzije. Takođe, radiće se i na izvršavanju procedura vezanih za međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija, predlaganju i sprovođenju mjera za otklanjanje neželjnih interferencija koje potiču od izvora emisije lociranih na teritoriji Crne Gore ili iz inostranstva, održavanje jedinstvene radio-koordinacijske baze podataka sa svim relevantnim podacima potrebnim za efikasan rad Agencije po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija u cilju postizanja priznanja kroz upis istih u međunarodne planove frekvencija za analognu i digitalnu radio-difuziju, u skladu sa Sporazumima Ženeva 06 za televiziju, Ženeva 84 za FM radio, Ženeva 75 za radio-difuznu službu na srednjim talasima, dodacima 30, 30A i 30B Pravilnika o radio-komunikacijama za radio-difuznu satelitsku službu i fiksnu satelitsku službu kao i drugim

međunarodnim sporazumima. Prethodno podrazumijeva pripremanje dokumentacija i obavljanje komunikacija u vezi sa procedurom prijavljivanja i modifikacije zahtjeva koje se odnose na upotrebu radio-frekvencija međunarodnim organizacijama iz oblasti elektronskih komunikacija, posredstvom nadležnog državnog organa, pripremanje odgovora na koordinacione zahtjeve drugih administracija vezano za korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Agencija će tokom 2019. godine nastaviti saradnju sa administracijama susjednih država u cilju postizanja sporazuma o koordinaciji i korišćenju radio-frekvencija i kodova u pograničnoj oblasti sa susjednim državama za opsege koji se koriste od strane mobilnih/fiksni komunikacionih mreža, kao i u cilju implementacije potpisanih sporazuma o koordinaciji.

Imajući u vidu da su Evropski Parlament i Savjet 17. maja 2017. godine donijeli odluku kojom je, između ostalog, državama članicama naloženo da najkasnije do 30. juna 2020. godine, opseg 700 MHz učine dostupnim mobilnoj službi, uz izvjesne uslove pod kojima je moguće i produženje ovog roka, ali najkasnije do 2022. godine, Agencija će u 2019. godini, nakon finalizacije rada multilateralnih koordinacionih grupa za optimizaciju korišćenja preostalog dijela radio-frekvencijskog spektra iz opsega 470-694 MHz, namijenjenog za radio-difuznu službu i uzimajući u obzir postignute rezultate povodom usaglašavanja korišćenja radio-frekvencija i prava i obaveze koje proizilaze iz okvirnih multilateralnih sporazuma, zajedno sa predstavnicima regulatornih agencija za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom iz regiona učestvovati i u budućim aktivnostima po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija i uspostavljanju tranzicionih sporazuma na bilateralnoj osnovi.

U tom smislu Agencija će otpočeti aktivnosti povodom koordinacije radio-frekvencija za zemaljske sisteme za digitalno emitovanje radijskog signala (*terrestrial – digital audio broadcasting T-DAB*) i to radio-frekvencijske dodjele za pojedinačne lokacije u skladu sa dodjelama iz međunarodnog Sporazuma Ženeva 06 (GE06) koje se odnose na geografske oblasti pokrivanja (alotment zone), a shodno potrebi i pojedinačne lokacije za realizaciju lokalnih T-DAB pokrivanja, kao i za emitovanje televizijskog signala odnosno DVB-T2 mreže za potrebe lokalnih pokrivanja koje do sada nijesu bile predmet multilateralnih i bilateralnih sporazuma o koordinaciji radio-frekvencija.

U skladu sa pomenutom odlukom Evropskog Parlamenta i Savjeta, očekuje se da će države tranzicionim sporazumima utvrditi krajnje rokove za napuštanje opsega 700 MHz od strane radio-difuzne službe i otpočinjanje korišćenja istog za potrebe mobilne službe, u cilju izbjegavanja štetnih smetnji između radio-difuzne i mobilne službe u pograničnim zonama, što je naročito važno sa aspekta nesmetanog

korišćenja i obezbjeđivanja preduslova za adekvatnu valorizaciju opsega 700 MHz za implementaciju MFCN (TRA-ECS) sistema.

5. Učešće na Svjetskoj konferenciji o radiokomunikacijama WRC-19

S obzirom da je za nesmetano kreiranje politike razvoja radiokomunikacija neophodno obezbjediti usaglašeno korišćenje radiofrekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, sa pravom na ekskluzivno ili na principu zajedničkog korišćenja odgovarajućih opsega od strane različitih radiokomunikacionih službi, od suštinske je važnosti aktivno učešće delegacije Crne Gore na Svjetskoj konferenciji o radio-komunikacijama WRC-19, koja će se u organizaciji Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) održati u periodu od 28.10-22.11.2019. godine u Sharm El-Sheikh u Egiptu.

Svjetske konferencije o radio-komunikacijama (WRC) održavaju se svake treće ili četvrte godine i imaju mandat da razmatraju primjenu i po potrebi mijenjaju Pravilnik o radio-komunikacijama (RR – Radio Regulations), međunarodni sporazum koji reguliše način korišćenja radio-frekvencijskog spektra, geostacionarnih-satelitskih (GSO) i ne-geostacionarnih-satelitskih (non-GSO) orbita. Izmjene se rade na osnovu Agende (dnevnog reda) koju utvrđuje Savjet ITU-a uzimajući u obzir preporuke usvojene na prethodnim svjetskim konferencijama o radio-komunikacijama. Generalni okvir agende Svjetske konferencije o radio-komunikacijama se utvrđuje četiri do šest godina unaprijed, dok se finalna agenda utvrđuje od strane Savjeta ITU-a dvije godine prije konferencije, uz podršku većine zemalja članica. Saglasno odredbama Ustava ITU, nadležnost Svjetske konferencije o radio-komunikacijama je da:

- Razmatra primjenu Pravilnika o radio-komunikacijama i sa njim povezanih planova namjene i dodjela radio-frekvencija;
- Razmatra pitanja od svjetskog značaja iz oblasti radio-komunikacija;
- Daje instrukcije Odboru za Pravilnik o radio-komunikacijama (*RRB - Radio Regulations Board*) i Birou za radiokomunikacije (*RB - Radiocommunication Bureau*) i razmatra njihov rad;
- Utvrđuje pitanja kojima će se baviti radio-komunikacione skupštine i njene studijske grupe prilikom pripreme sljedećih konferencija o radio-komunikacijama.

Kako je uobičajena praksa da se u okviru pripremnog procesa za Svjetsku konferenciju o radiokomunikacijama, održe dva pripremna sastanaka (*Conference Preparatory Meeting - CPM*), čiji rad se temelji na kontribucijama administracija imajući u vidu regulatorna, tehnička, operativna i proceduralna pitanja koja će se razmatrati na Svjetskoj ili regionalnoj konferenciji o radio-komunikacijama. Drugi

CPM sastanak je zakazan za period od 18.02-28.02.2019. godine. Na sastanku se priprema izvještaj koji služi kao osnova diskusije tokom konferencije.

U sklopu priprema za efikasno praćenje WRC-19 na nivou CEPT-a formirana je Grupa za pripremu za učešće na Svjetskoj konferenciji o radiokomunikacijama (CPG). CPG ima za cilj da u okviru rada svojih podgrupa identifikuje evropske stavove, koji ponekad, u zavisnosti od države članice, mogu biti međusobno različiti, kako bi se na plenarnim sastancima, pokušao uobličiti jedinstveni evropski stav u formi Zajedničkog evropskog prijedloga (*European Common Proposal – ECP*) po svakoj tački Agende. Od neprocjenjive važnosti je da se administracije CEPT-a na ovakvim sastancima što bolje upoznaju sa predloženim ECP-om, kako bi pokušale da na nivou svojih država obezbijede podršku pomenutom zajedničkom prijedlogu. Nakon profilisanja i prezentovanja ECP-a, administracije CEPT-a imaju zadatak da, sagledavši svoje sopstvene nacionalne interese, pripreme nacrt platforme za učešće svojih delegacija na predstojećoj Konferenciji. Tokom 2019. godine planirana su dva sastanka ove grupe:

- 20-24. 05. 2019. godine u Švedskoj i
- 26-30.08.2019. godine u Ruskoj federaciji.

Platformu za učešće Crne Gore, na osnovu predloga od strane Agencije, usvaja Vlada Crne Gore, koja tom prilikom i imenuje članove delegacije Crne Gore. Predstavnici Agencija će učestvovati na pripremnim sastancima kao i na samoj Konferenciji.

Interes Crne Gore je da uzme učešće u navedenim aktivnostima prije i tokom Konferencije, jer će finalni akt koji se usvoji na kraju Konferencije imati direktne reperkusije na Plan namjene radio-frekvencijskog spektra koji donosi Vlada Crne Gore, a čije stručne osnove priprema Agencija, a koja sledstveno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama, kontroliše njegovu primjenu, tj. obezbjeđuje efikasno korišćenje ovog resursa, od čega zavisi i dalji razvoj tržišta elektronskih komunikacija u Crnoj Gori.

F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem

Shodno članu 128 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija upravlja numeracijom i adresiranjem. Upravljanje numeracijom i adresiranjem, u smislu ovog zakona, obuhvata planiranje, upotrebu i dodjelu brojeva i adresa, kao ograničenog resursa, na način kojim se obezbjeđuje njihovo racionalno, ravnomjerno i efikasno korišćenje, u skladu sa planom numeracije i planom adresiranja.

1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

U toku 2019. godine, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje brojeva i adresa.

2. Prenosivost brojeva

Agencija će u toku 2019. godine pratiti pružanje usluge prenosa brojeva od strane administratora baze prenesenih brojeva i operatora elektronskih komunikacionih usluga, analizirati učinak pružanja ove usluge na konkurentnost tržišta i preduzimati dalje mjere ucilju optimizacije procesa prenosa brojeva u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom i zokruženja

3. Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“

Agencija će i u toku 2019. godine, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje (Direktorat za vanredne situacije- Ministarstvo unutrašnjih poslova) , na odgovarajući i javno dostupan način, nastaviti da informiše građane o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“.

G. Prava i zaštita interesa korisnika

1. Opšti uslovi pružanja usluga

U skladu sa članom 149 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2019. godine provjeravati usklađenost opštih uslova pružanja usluga sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

2. Pretplatnički ugovori

U skladu sa članom 151 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2019. godine provjeravati usklađenost pretplatničkih ugovora sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

3. Kvalitet usluga

U skladu sa članom 155 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2019. godine pratiti kvalitet elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju u

Crnoj Gori i objavljevati uporedne parametre kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga na svojoj internet stranici.

4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu

Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 155) predviđeno je da će Agencija korisnicima omogućiti mjerenje brzine pristupa Internetu, koje se može koristiti prilikom podnošenja prigovora na ugovorenu brzinu pristupa Internetu u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. U 2017. godini sistem za mjerenje brzine pristupa internetu, koji je u radu od 2013. godine, je premješten u nacionalnu tačku razmjene internet saobraćaja-MIXP. Ovim je omogućeno da rezultati mjerenja ne zavisi od toga iz koje mreže se vrši mjerenje. Takođe, planirano je da sistem bude unaprijeđen, tako da se mjerenja mogu vršiti iz mobilne i fiksne mreže, a dobijeni rezultati će se georeferencirati i prikazivati na geografskoj karti.

U toku 2019. godine Agencija će pratiti rad ovog sistema, održavati ga i raditi na njegovom daljem razvoju.

5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (Kalkulator cijena)

Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj *web* stranici, omogućiti korisnicima bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sprovela Agencija je u 2015. godini razvila i implementirala odgovarajući alat- Kalkulator cijena koji je korisnicima dostupan na internet stranici Agencije.

U toku 2019. godine Agencija će održavati Kalkulator cijena i zahtjevati od operatora redovno ažuriranje cijena i ponuda usluga u Kalkulatoru.

Utoku 2019. godine Agencija će i dalje raditi na održavanju i razvoju ovog alata.

6. Edukacija korisnika

Istraživanja pokazuju da određeni broj korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga nijesu upoznati sa svojim pravima i postupkom njihove zaštite. Da bi što više korisnika bilo upoznato sa postupcima zaštite prava u oblasti elektronskih i poštanskih usluga, Agencija će i u toku 2019. godine periodično pripremati i distribuirati odgovarajući edukativni materijal za korisnike i davati odgovarajuća saopštenja i obavještenja putem medija.

7. Ispitivanje javnog mnjenja

Agencija je prethodnih godina redovno sprovodila istraživanja o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Takvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika cijenama i kvalitetom elektronskih komunikacionih usluga će biti sprovedeno i u toku 2019. godine. Predmet ovog istraživanja će biti ispitivanje stepena zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, to jest stepen zadovoljstva korisnika uslugama fiksne i mobilne telefonije, interneta i distribucije televizijskih i radio programa, obavještenosti o brojevima hitnih službi, kao i stepen obavještenosti opravima korisnika elektronskih komunikacionih usluga i nadležnostima Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

8. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP)

Utoku 2013. godine Agencija je uradila studiju o organizaciji i uspostavljanju nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja (IXP- Internet Exchange Point-a) u Crnoj Gori. Studija je pokazala da bi se organizacijom IXP u Crnoj Gori prospješio razvoj interneta u Crnoj Gori, snizile cijene usluga, rasteretili linkovi za globalni pristup internetu, poboljšao kvalitet usluge pristupa internetu i sigurnost komunikacije. Nacionalna tačke razmjene internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP) puštena je u rad u julu 2015. godine

U 2019. godini Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će saradivati sa Univerzitetom Crne Gore, Ministarstvom ekonomije, operatorima koji pružaju Internet usluge i drugim zainteresovanim subjektima, a u cilju daljeg razvoja MIXP-a i nastojati da se svi internet servis provajderi povežu na MIXP.

9. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama

Agencija je i u 2018 godini nastavila implementaciju, sada treće faze Odluke kojom je operatorima javnih mobilnih komunikacionih mreža koji pružaju javne mobilne komunikacione usluge na teritoriji Crne Gore utvrdila dinamiku snižavanja cijena roaminga. Takođe je u dogovoru sa regulatornim tijelima Bosne i Hercegovine, Republike Makedonije i Republike Srbije resornim ministarstvima podnijeta inicijativa za potpisivanje novog Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama na način kako je utvrđeno Uredbom EU iz 2015. godine ("Roaming like at home"). Ukoliko se u narednom periodu ne potpiše novi Sporazum o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama na način kako je utvrđeno Uredbom EU iz 2015. godine ("Roaming like at home"), u 2019. godini će se nastaviti sa primjenom trenutno važećih cijena usluge rominga, u skladu sa trećom fazom implementacije pomenute Odluke Agencije.

H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisana je obaveza Agencije da na zahtjev nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju planskog dokumenta, dostave podatke o postojećim i planiranim elektronskim komunikacionim mrežama, elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi u zoni zahvata planskog dokumenta, kao i da daje mišljenje o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u postupku pripreme planskog dokumenta. U toku 2019. godine Agencija će po zahtjevima dostavljati raspoložive podatke, kao i svoje predloge i mišljenja koji su neophodni za izradu planskih dokumenata.

I. Zaštita elektronskih komunikacija

1. Sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga

Agencija će u 2019. godini pratiti sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga, davati operatorima smjernice u cilju povećanja stepena sigurnosti i podsticati operatore da sigurnosne mjere permanentno usklađuju sa zakonskim izmjenama, novim verzijama standarda informacione sigurnosti i kontinuiteta poslovanja (ISO/IEC 27001, 27002, 27005, 27011 i 22301), kao i dobrim primjerima iz prakse.

Agencija će u 2019. godini u ovoj oblasti posebnu pažnju posvetiti provjeri rada DRS-ova koje su operatori pustili u rad u toku 2018. godine

2. Sprovođenje mjera za sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte

Shodno Pravilniku o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte („Službeni list Crne Gore“ broj: 37/18) Agencija će uspostaviti, uređivati i održavati registar u elektronskom obliku, koji sadrži samo telefonske brojeve i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga.

Agencija će takođe pratiti implementaciju navedenog pravilnika od strane operatora elektronskih komunikacionih usluga i subjekata koji vrše distribuciju elektronskih poruka.

J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti

1. Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija

Agencija, preko nadzornika za elektronske komunikacije, vrši nadzor nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, shodno odredbama članova 184, 185, 188 i 189 Zakona o elektronskim komunikacijama. Nadzornici za elektronske komunikacije obavljaju poslove nadzora u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o inspekcijском nadzoru (Službeni list Crne Gore broj: 39/03, 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16).

Redovni stručni nadzori u 2019. godini će se vršiti, kod operatora registrovanih kod Agencije, radio-difuznih emitera i kod imaoća funkcionalnih mreža/sistema u skladu sa Planom nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2019. godinu, koji usvaja Savjet Agencije.

2. Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatnosti

Agencija, preko nadzornika za poštansku djelatnost, vrši nadzor nad radom poštanskih operatora, shodno odredbama članova 106, 109 i 109a Zakona o poštanskim uslugama. Redovni stručni nadzori u 2019. godini će se kod poštanskih operatora vršiti u skladu sa Planom nadzora u oblasti poštanske usluga za 2019. godinu, koji usvaja Savjet Agencije.

K. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020.godine.

U skladu sa obavezama iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine, Agencija će u u 2019 godini:

- Izraditi Analizu potrebe za migraciju na protokol IPv6 u Crnoj Gori i zavisno od rezultata analize pokrenuti izradu Plana migracije na protokol IPv6 u Crnoj Gori.
- Nastaviti sa radom na identifikaciji područja bez adekvatne ili bez bilo kakve dostupnosti širokopojasnog pristupa, u kojima operatori nemaju ekonomski interes (ruralna i slabo naseljena područja) da razvijaju mreže, preko:
 - Mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa,
 - Mapiranja NGA mreža i LTE radio baznih stanica.
- Edukovati korisnike u vezi sa širokopojasnim pristupom internetu.

L. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti

Akcionim planom Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2019-2023 godine definisane su aktivnosti i mjere za realizaciju ciljeva utvrđenih strategijom, a za koje su zaduženi resorno ministarstvo, Agencija i poštanski operatori. Agencija će tokom 2019. godine spovoditi niz aktivnosti koje proizilaze iz njenih obaveza utvrđenih Akcionim planom.

M. Realizacija mjera iz ostalih akcionih planova u čiju realizaciju je Agencija uključena

Agencija će u toku 2019 godine raditi na realizaciji akcionih planova i strategija :

1. Strategije suzbijanja nasilnog ekstremizma 2016-2018
2. Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma
3. Akcionog plana - Nacionalnog programa zaštite potrošača

II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI

U ovom dijelu planskih aktivnosti Agencija u 2019. godini između ostalog planira izradu sljedećih dokumenata:

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

1. Izvještaj o radu Agencije za 2018. godinu, koji će biti pripremljen u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim je definisano da izvještaj treba da sadrži podatke o: razvoju sektora elektronskih komunikacija, uvedenim regulatornim mjerama, ostvarivanju i kvalitetu Univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija, dodijeljenim ograničenim resursima, razvoju tržišta poštanske djelatnosti, ostvarivanju i kvalitetu univerzalne poštanske usluge, ostvarivanju prava i zaštiti interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga. izvršenim zadacima Agencije utvrđenim planom rada i članom 65 Zakona o poštanskim uslugama na osnovu kog Agencija obavlja poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti.

Rok: I kvartal

2. **Finansijski izvještaj Agencije za 2018. godinu** treba da, u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, sadrži finansijske pokazatelje poslovanja Agencije sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije.
Rok: I kvartal

3. **Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra u 2018. godini** Sveobuhvatan pregled obavljenih redovnih i vanrednih kontrola i monitoringa RF spektra i s tim u vezi zaključaka izvedenih nakon monitoring kampanja obavljenih tokom 2018. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.
Rok: I kvartal

4. **Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2018. godini** će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora elektronskih komunikacija i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.
Rok: I kvartal

5. **Informacija o usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama**
Ova informacija će sadržati pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2018.godine i preduzetih mjera iz nadležnosti nadzornika za elektronske komunikacije.
Rok: I kvartal

6. **Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2018. godini.** Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2018. godini će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora poštanskih usluga i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.
Rok: I kvartal

7. **Informacija o usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama**
Ova informacija će, vezano za odredbe člana 65 stav 1 tačka 17, člana 109a, člana 112, člana 113 i člana 114 Zakona o poštanskim uslugama sadržati pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2018.godine i preduzetih mjera iz nadležnosti nadzornika za poštanske usluge.
Rok: I kvartal

8. Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2019. godini

Ovim Planom utvrđuje se način korišćenja i metodologija mjerenja korišćenjem kontrolno-mjernih stanica u Sistemu kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Planom se definišu okvirni termini po kvartalima, mikrolokacije i konkretni zadaci redovnih monitoring kampanja koje će se sprovoditi tokom 2019.godine.

Rok: I kvartal

9. Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2019. godinu, kojim se shodno članu 11 tačka 19 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, u smislu usklađenosti sa Zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima i standardima, a u skladu sa poglavljem XXII Zakona.

Rok: I kvartal

10. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2019. godinu, kojim se shodno članu 65 tačka 17 Zakona o poštanskim uslugama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom poštanskih operatora koji su registrovani kod ove Agencije, u smislu usklađenosti njihovog rada sa zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima.

Rok: I kvartal

11. Plan javnih nabavki za 2019. godinu, koji se donosi shodno članu 38 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 31. januara tekuće godine i u propisanoj papirnoj i elektronskoj formi dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki, radi objavljivanja na njihovom portalu.

Rok: I kvartal

12. Plan komunikacije Agencije sa javnošću, koji obuhvata ciljeve, način, procedure i kanale komunikacije Agencije sa javnošću.

Rok: I kvartal

13. Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga

Ovaj izvještaj će dati pregled organizacionih i tehničkih mjera koje su operatori preduzeli u skladu sa članom 168 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal

14. Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, koji se priprema shodno članu 118 Zakona o javnim

nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki
Rok: I kvartal

15. Izvještaj o sprovedenim nabavkama male vrijednosti i zaključenim ugovorima za tu vrstu nabavki, koji se priprema shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki
Rok: I kvartal

16. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore u 2018. godini
Realizacija Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore se sprovodi u skladu sa Zakonom, Planom rada i Finansijskim planom Agencije. U ovom izvještaju će biti dat detaljan prikaz realizovanih aktivnosti vezanih za implementaciju, funkcionisanje i unaprijeđenje Sistema tokom 2018.godine.
Rok: II kvartal

17. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2018. godini koja će biti pripremljena shodno članu 69 Zakona o poštanskim uslugama, kojim je utvrđeno da poštanski operatori dostavljaju regulatornom organu finansijske izvještaje, statističke, knjigovodstvene i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga, u skladu sa zakonom. Informacija će obuhvatiti prikaz ekonomsko finansijskog stanja i poslovanja poštanskih operatora.
Rok: II kvartal

18. Informacija o kontroli kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2018. godini, na osnovu člana 58, 59, 60 i 61 Zakona o poštanskim uslugama. Informacija će obuhvatiti pitanja kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge.
Rok: II kvartal

19. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet) koji će sadržati podatke o razvoju infrastrukture, tehnologijama koje se koriste, stepenu pokrivenosti, vrstama usluga koje se pružaju.
Rok: II kvartal

20. Informacija o troškovnom računovodstvu i vođenju odvojenih računovodstvenih evidencija operatora sa značajnom tržišnom snagom u 2018. godini shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama kojim Agencija, može narediti preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i

kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva.

Rok: II kvartal

21. **Analiza poslovanja operatora elektronskih komunikacija za 2018. godinu** koja daje prikaz finansijskog stanja, poslovanja i finansijskih pokazatelja po operatorima. Takođe, analiza obuhvata i benchmarking finansijskih pokazatelja operatora u Crnoj Gori i operatora u okruženju.

Rok: II kvartal

22. **Informacija o statusu i potrebama Informacionog sistema Agencije u 2019. godini.** Informacija će dati podatke o trenutnom stanju i predloge za dalji razvoj Informacionog sistema i Internet stranice Agencije.

Rok: II kvartal

23. **Finansijski plan i Plan rada za 2020. godinu,** shodno odredbi člana 26 Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 12 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Rok: III kvartal

24. **Informacija o statusu namjene i korišćenja opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za MFCN (TRA-ECS) sisteme**

Ova informacija će dati prikaz trenutnog statusa u vezi sa namjenom i korišćenjem opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za IMT sisteme u susjednim državama, državama regiona Zapadnog Balkana i na nivou Evropske unije. Informacija će sadržati i podatke o zauzetosti tj. korišćenju opsega u Crnoj Gori, a koji su dobijeni analizom važećih dodjela u ovim opsezima i tokom redovnih i vanrednih mjernih kampanja posredstvom Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra.

Rok: IV kvartal

25. **Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije**

Ova informacija će dati pregled stanja i stepena razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije na teritoriji Crne Gore.

Rok: III kvartal

26. **Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore**

S obzirom da se odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija, kojima se daje pravo ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javnih elektronskih komunikacionih mreža (npr. mobilne mreže,

mreže za fiksni/širokopojasni bežični pristup, bežični sistemi za distribuciju TV programa do krajnjih korisnika i dr.), propisuju, između ostalog i uslovi vezani za kvalitet servisa, kao i dinamiku razvoja mreže i pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže, ova informacija će dati godišnji pregled propisanih i realizovanih uslova iz odobrenja, u cilju kontinuiranog praćenja ispunjavanja istih.

Rok: IV kvartal

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

1. **Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu koji obuhvata podatke iz izvještaja koje dostavljaju operatori, kao i podataka dobijenih na osnovu istraživanja sprovedenih od strane Agencije.**

Rok : I kvartal, III kvartal

2. **Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih**

Shodno članu 96 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija je ovlašćena da upravlja radio-frekvencijskim spektrom kao ograničenim resursom u skladu sa međunarodnim sporazumima, ovim Zakonom, Planom namjene i planovima raspodjele radio-frekvencija. Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu da koriste na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija. Izuzetak predstavljaju radio-frekvencije koje se koriste u skladu sa Pravilnikom o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Pregled dodjele radio-frekvencija iz najznačajnijih opsega uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih biće dat u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal, III kvartal

3. **Informacija o zajedničkom korišćenju telekomunikacione infrastrukture koja sadrži pregled stepena zajedničkog korišćenja telekomunikacione kanalizacije, antenskih i drugih stubova stubova i objekata operatora u skladu sa članom 37 Zakona o elektronskim komunikacijama.**

Rok: I kvartal, III kvartal

4. **Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju koja sadrži pregled operatora koji pružaju ovu vrstu usluga u Crnoj Gori, tehnologije koje koriste, korisničke pakete i cijene i njihovo poređenje sa zemljama u okruženju.**

Rok: I kvartal, III kvartal

5. **Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.**
Rok: I kvartal; III kvartal

6. **Izveštaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra**
Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Pregled najvažnijih rezultata dobijenih u postupcima kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i s tim u vezi zaključaka izvedenih nakon monitoring kampanja sprovedenih u prvom, odnosno drugom polugodištu 2019. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.
Rok: I kvartal i III kvartal

7. **Informacija o komparativnoj analizi cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije**
Rok: I kvartal, III kvartal

8. **Izveštaj o aktivnostima Agencije na sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, spriječavanje pranja novca i finansiranje terorizma**
U skladu sa obavezama koje proizilaze iz Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma Agencija ovaj izvještaj dostavlja Vijeću za nacionalnu bezbjednost, odnosno, u okviru njega, Operativnom timu Biroa za operativnu koordinaciju.
Rok: I kvartal, III kvartal

9. **Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja**
Komparativna analiza obuhvata pregled statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja koji se baziraju na finansijskim izvještajima kao i godišnjim izvještajima o radu koji se objavljuju na zvaničnim sajtovima regulatora.
Rok: I kvartal, III kvartal

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

1. **Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta se radi shodno članu 11 tačka 18 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim se propisuje da Agencija vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za sprječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora a u skladu sa poglavljem VI Zakona o elektronskim komunikacijama – Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija.**

2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa, koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 132 Zakona o elektronskim komunikacijama.
3. Izvještaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, shodno članu 185 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove, shodno članu 149 i 151 Zakona o elektronskim komunikacijama
5. Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga, kojom se daje analiza kvaliteta pruženih usluga, shodno Pravilniku o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore“ broj: 02/18).
6. Izvještaj o realizaciji Operativnog plana
7. Izvještaj o realizaciji izgradnje objekata Agencije
Izvještaj će sadržati pregled realizacije investicija u prvoj odnosno drugoj polovini kalendarske 2019. godine, shodno Planu rada, Planu javnih nabavki i Finansijskom planom Agencije za 2019. godinu.

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

1. Informacija o stanju tržišta fiksnih, mobilnih i Internet usluga koje se rade prema utvrđenoj metodologiji o prikupljanju i obradi određenih parametara iz tekućeg poslovanja operatora fiksne i mobilne telefonije i Internet servis provajdera.
2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija
Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija na osnovu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. U ovom izvještaju se daje detaljan pregled izdatih odobrenja na mjesečnom nivou.
3. Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora shodno članu 11 tačka 15 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. Informacija o zaštiti korisnika koja se priprema shodno članu 11 tačka 14 Zakona o elektronskim komunikacijama.
5. Izvještaj o prihodima i rashodima Agencije shodno Finansijskom planu Agencije za 2018. godinu

6. Izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki
7. Mjesečni izvještaj o aktivnostima na analizi tržišta
8. Mjesečni izvještaj o aktivnostima na projektima implementacije troškovnog i odvojenog računovodstva
9. Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa
10. Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva
11. Prikupljanje podataka od operatora shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i programu izvještavanja koji je pripremila Agencija
12. Informacija o implementaciji Zakona o poštanskim uslugama

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. Informacija o slobodnim radio-frekvencijama koje bi mogle biti predmet javnog nadmetanja

Informacija se radi po potrebi, u slučaju iskazanog interesovanja za korišćenje radio-frekvencija, za koje se saglasno Zakonu odobrenje za korišćenje izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama

Shodno članu 35 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija, u oblasti elektronskih komunikacija, naročito saraduje sa:

- 1) Ministarstvom ekonomije, u sprovođenju Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakon o poštanskim uslugama i realizaciji strategija;
- 2) organom nadležnim za zaštitu konkurencije u slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije na tržištu;
- 3) organom državne uprave nadležnim za zaštitu potrošača;
- 4) organom državne uprave nadležnim za zaštitu životne sredine;
- 5) regulatornim organom nadležnim za oblast audio vizuelnih medijskih usluga;
- 6) organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 7) organima državne uprave nadležnim za prevenciju, odnosno zaštitu od ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema;
- 8) organom državne uprave nadležnim za standardizaciju
- 9) organom državne uprave nadležnim za bezbjednost i sigurnost plovidbe;
- 10) regulatornom Agencijom za civilno vazduhoplovstvo;
- 11) organom državne uprave nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 12) organom državne uprave nadležnim za vanredne situacije.

Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama, će se sprovoditi u skladu sa zakonom i u mjeri potrebnoj za implementaciju i primjenu Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o elektronskim medijima, Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Zakona o poštanskim uslugama, Zakonom o inspekcijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o zaštiti životne sredine, Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Agencija će saradivati sa državnim organom nadležnim za evropske poslove oko procesa pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji kroz učešće njenih predstavnika u pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, kao i kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1 - Slobodno kretanje roba, pregovaračko poglavlje 3 - Pravo

osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija i državna pomoć, pregovaračko poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji i pregovaračko poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Kada je u pitanju racionalno korišćenje radio-frekvencija, primjena Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i izrada planova raspodjele radio-frekvencija, osim sa nadležnim Ministarstvom ekonomije, nastaviće se saradnja sa državnim organima i institucijama nadležnim za bezbjednost civilnog vazdušnog, odnosno pomorskog saobraćaja, državnim organima nadležnim za unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost i odbranu i regulatornim organom nadležnim za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga.

U cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava, nastaviće se saradnja i sa drugim državnim institucijama sa kojima Agencija ima potpisane sporazume o saradnji i to sa: Upravom za nekretnine, Zavodom za statistiku, Zavodom za standardizaciju, Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju.

U cilju kontinuirane edukacije zaposlenih Agencije, u 2019. godini Agencija će nastaviti saradnju sa Upravom za kadrove sa kojim ima potpisan sporazum o saradnji.

B. Saradnja sa međunarodnim institucijama

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i to:

- Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU),
- Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT),
- Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC),
- Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP),
- ETSI (European Telecommunications Standard Institute),
- Tijelom Evropske komisije za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (RSPG).

Saradnje bi se ogledala kroz aktivno učešće predstavnika ove Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije poput:

- stručnih grupa CEPT-a, koji razmatraju pitanja vezana za radiokomunikacije i korišćenje radio-frekvencija na nivou zemalja EU, i u čijem se radu donose ključne smjernice za dalji razvoj, primjenu i implemetaciju novih tehnologija putem harmonizovanog korišćenja radio-frekvencijskog spektra u Evropi,
- ECC i RSPG sastanke – plenarne sjednice,
- stručnih skupova i on-line seminara, u organizaciji ITU,

- učešće u radu Biroa Evropskih regulatora BEREC-a na plenarnim sjednicama, sjednicama upravljačkog komiteta, sastancima kontakt mreže i ekspertskim radnim grupama.
- učešće u radu ETSI.

Na regionalnom nivou, biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima naročito po pitanju upravljanja, kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i koordinacije radio-frekvencija, ali i razmjene iskustava i rješava pitanja po ostalim oblastima regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

Shodno potpisanim memorandumima o saradnji sa drugim regulatornim agencijama, a u cilju razmjene praktičnih iskustava, tokom 2019. godine Agencija će organizovati studijske posjete kod administracija koje su napravile veliki napredak u pojedinim oblastima. Stečena iskustva će biti od značaja za planiranje i sprovođenje daljih aktivnosti Agencije.

U 2019. godini predstavnici Agencije će nastaviti sa učešćem u radu ITU i CEPT studijskih grupa.

Takođe, predstavnici Agencije će učestvovati i na kongresima i seminarima od značaja za regulaciju sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti kao i na skupovima u zemlji i okruženju (Infofest-Budva, Telfor-Beograd, Postel-Beograd, Ohrid-Regulatorna konferencija, Bihtel-Sarajevo, RIPE NCC SEE i dr.).

Po pitanju međunarodne saradnje u oblasti poštanske djelatnosti u toku 2019. godine planira se i :

- učešće predstavnika Agencije na plenarnim sastancima i sastancima radnih grupa Evropske regulatorne grupe za poštanske usluge (ERGP);
- učešće predstavnika Agencije u radu Evropskog Komiteta za poštansku regulaciju (CERP) i uključivanje u rad radnih grupa (radna grupa za pitanje regulative, radna grupa za ekonomska pitanja i radna grupa za super viziju i istraživanje tržišta);
- učešće na Plenarnim Sastancima CERP-a;
- saradnja sa regulatornim tijelima drugih zemalja;
- učešće na međunarodnim skupovima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

C. Organizacija međunarodnih skupova

1. Organizacija Međunarodne konferencije "Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija"

Agencija će u saradnji sa Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU) nastaviti sa organizacijom tradicionalne međunarodne konferencije regulatora pod nazivom „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija“, na kojoj učešće prevashodno uzimaju predstavnici regulatornih tijela zemalja iz regiona Centralne i Jugoistočne Evrope, predstavnici međunarodnih institucija čija djelatnost je isključivo vezana za oblast elektronskih komunikacija kao i predstavnici nadležnih ministarstava i operatora.

U fokusu do sada organizovanih šesnaest konferencija bile su sljedeće teme: „Iskustva u regulatornoj djelatnosti u sektoru telekomunikacija“, „Metode realizacije univerzalnog servisa“, „Regulatorna djelatnost u tarifiranju telekomunikacionih servisa“, „Ključni regulatorni izazovi za liberalizaciju tržišta telekomunikacija u Jugoistočnoj Evropi“, „Neophodni elementi za uvođenje konkurencije u telekomunikacijama“, „Regulacija i liberalizovano tržište“, „Dostignuti stepen regulacije i analize tržišta elektronskih komunikacija“, „Analize relevantnih tržišta kao uslov za nametanje regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima“, „Aktuelna pitanja u regulaciji sektora elektronskih komunikacija“, „Implementacija regulatornog okvira Evropske Unije iz 2009. godine u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti elektronskih komunikacija“, „Zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija“, „U susret sveprisutnom mobilnom širokopojasnom pristupu u Evropi“, „Proširenje dostupnosti širokopojasnog pristupa i njegovo usvajanje“, „Regulacija tržišta elektronskih komunikacija“, „Sljedeća generacija regulacije“ i „Razvoj regulatornog okvira za digitalnu budućnost“.

II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Agencija će i u 2019. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, zapošljavanjem novih i daljim stručnim osposobljavanjem zaposlenih u Agenciji, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

1. Razvoj i održavanje materijalno-tehničkih kapaciteta

Nastaviće se sa unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore, shodno Zakonu i strateškom dokumentu „Elaboratu o razvoju Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra“. Tokom 2019. godine

planira se stavljanjene u funkciju DUKMS Nikšić i DUKMS Ulcinj i iste će biti uvezane u Sistem za kontrolu i monitoring RF spektra.

U cilju održavanje performansi Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra na zahtjevanom nivou Agencija će angažovati specijalizovana pravna lica za:

- Usluge kalibracija, popravki i redovnog održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra
- Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra
- Usluge profesionalnog obezbjeđenja objekta Glavnog kontrolno-mjernog centra u Podgorici sa pristupnom saobraćajnicom
- Usluge nadzora alarmnih uređaja u objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra
- Usluge održavanja pristupne saobraćajnice Glavnog kontrolno-mjernog centra
- Usluge održavanja agregata na objektima Glavnog i Regionalnog kontrolno-mjernog centra

Shodno Projektu investicionog održavanja objekata Agencije, koji je za potrebe Agencije izradio Institut za građevinarstvo d.o.o. Podgorica, nastaviće se sa aktivnostima redovnog održavanja objekata u vlasništvu Agencije.

U cilju održavanja i daljeg unapređenja registara, baza podataka i aplikacija za pomoć korisnicima Agencija će:

- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i njenu nadogradnju;
- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje sistema za prikupljanje podataka od operatora;
- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje alata za pomoć korisnicima - kalkulatora cijena;
- angažovati specijalizovana pravna lica za administriranje Centralne baze prenesenih brojeva;
- produžiti licence za softvere;

Agencija planira unapređenje informacionog sistema Agencije, kojim će biti omogućeno vođenje i korišćenje registara i baza Agencije, praćenje javnih nabavki, elektronsko praćenje dokumenata i osavremenjavanje internet stranice Agencije.

2. Stručno usavršavanje zaposlenih

U cilju unaprjeđenja efikasnosti i kvaliteta obavljanja poslova kontrole i monitoringa RF spektra, te korišćenja kontrolno-mjerne opreme u punom kapacitetu, neophodno je dalje stručno usavršavanje zapošljenih raspoređenih na ovim poslovima. S tim u

vezi, tokom 2019. godine realizovaće se napredna obuka za zaposlene na ovim poslovima a koja će obuhvatiti teme poput:

- analiza parametara i prepoznavanje vrste signala snimljenih u etru, korišćenjem postojeće kontrolno-mjerne opreme i unaprjeđenje tehnika mjerenja.
- utvrđivanje i lociranje izvora interferencije korišćenjem postojeće kontrolno-mjerne opreme i unaprjeđenje tehnika mjerenja;
- korišćenje postojećih softvera i kontrolno-mjerne opreme namijenjene mjerenjima kvaliteta signala mobilnih operatora.

Planira se nastavak saradnje sa naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu, u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (magistarske i specijalističke studije, kursevi, stručni seminari i dr.), posebno u vezi sa regulacijom i primjenom novih rješenja kod elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti. Stručno usavršavanje zaposlenih planirano je kroz:

- Pohađanje kurseva potrebnih za sistem administriranja informacionog sistema Agencije i održavanje informacionog sistema na nivou baze i aplikacija nad bazom;
- Pohađanje kurseva za implementaciju ISO standarda (ISO standardi iz grupe 27000, ISO 22301 i dr);
- Pohađanje kurseva iz različitih segmenata regulacije i upravljanja ograničenim resursima;
- Pohađanje kurseva radi unaprijeđenja korišćenja engleskog jezika;
- Pohađanje kurseva i seminara u organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore i drugih subjekata koji organizuju kurseve potrebne za poslovnu edukaciju zaposlenih Agencije.
- kontinuirana edukacija iz oblasti računovodstva i interne revizije

Agencija će nastaviti da i tokom 2019. godine aplicira za dobijanje pomoći na polju jačanja administrativnih kapaciteta, koje Evropska komisija nudi u okviru programa TAIEX (*Technical Assistance and Information Exchange*), koji podrazumijeva: ekspertske usluge savjetodavne pomoći, organizaciju studijskih posjeta, organizaciju edukativnih seminara i radionica, obuke kojima se prenose neophodna tehnička znanja, kontrolu i analizu progressa putem kontrolono-nadzornih misija, korišćenje baze podataka i drugih informatičkih alata i sl.

III IZVRŠENJE PLANA RADA

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 16 Statuta Agencije, sačiniti godišnji **Operativni plan**. Operativnim planom biće određeni izvršioci i rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2019. godinu, planirana su **Finansijskim planom** Agencije za 2019. godinu.

Broj: 0901 - 7207/1

Podgorica, 27.09.2018. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

dr Šaleta Đurović

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST**

FINANSIJSKI PLAN

AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

ZA 2019. GODINU

(PREDLOG)

Podgorica, septembar 2018. godine

UVOD

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija), je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list CG“, broj: 40/13, 56/13, i 02/17), i Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list RCG“, broj: 57/11, 55/16 i 55/18) kojim su utvrđeni izvori sredstava i način obračuna naknada, a sastoji se od prihoda i rashoda Agencije za 2019. godinu.

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost predviđa da Agencija za 2019. godinu prikuplja sredstva predviđena članom 24 Zakona o elektronskim komunikacijama i to:

- I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija
- II. Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa
- III. Ostale naknade i drugi izvori u skladu sa zakonom
- IV. Naknade shodno Zakonu o poštanskim uslugama.

Saglasno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Savjet Agencije je dužan da do 30. septembra 2018. godine utvrdi predlog finansijskog plana sa planom rada za 2019. godinu i dostavi ga Ministarstvu finansija (čl. 32 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti) i Skupštini Crne Gore.

Polaznu osnovu za izradu finansijskog plana Agencije za 2019. godinu predstavlja Plan rada Agencije za 2019. godinu. Finansijski plan je sačinjen na osnovu nadležnosti i obaveza Agencije propisanih zakonskim okvirom za njen rad. Osim toga, prilikom utvrđivanja plana prihoda i rashoda polaznu osnovu predstavljaju troškovi koje je Agencija imala tokom 2018. godine. Projekcije sadržane u Planu oslanjaju se i na očekivanju da će Agencija, uspješno obaviti sve poslove iz svoje nadležnosti.

Plan predviđa da u prihodima Agencije visina godišnjih naknade za regulaciju i nadzor čini najznačajniji dio ukupnih prihoda (46,88%), naknada za radio-frekvencije (37,26%), za numeraciju i adrese (11,46%), naknade propisane Zakonom o poštanskim uslugama (3,70%) i ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom (0,69%). Planirani ukupni prihodi u 2019. godini su 4.321.852,00€ i manji su za 3,51% u odnosu na plan prihoda za 2018. godinu.

Finansijskim planom projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije (kvantitativno i kvalitativno) i utvrđene mjere za njihovo ostvarenje. Svrha ovog dokumenta je da se prikažu potrebe Agencije u 2019. godini i kroz zakonom utvrđene izvore finansiranja, izvrši uravnoteženje prihoda i rashoda.

I PRIHODI AGENCIJE

	Naziv prihoda	Godišnji
6529000 - I	Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija	2.025.952,00
6529010- II a	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje radio-frekvencija	1.610.500,00
6529020- IIb	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje brojeva i adresa	495.400,00
6529110 -III	Ostale naknade i dr. izvori u skladu sa Zakonom	30.000,00
6529060- IV	Naknade shodno Zakonu o poštanskoj djelatnosti	160.000,00
	UKUPNO	4.321.852,00

PLAN PRIHODA

Finansijski plan Agencije za 2019. godinu utvrđen je shodno članovima 24, 46, 51, 52, 99, 101, 124, 131 i 138 Zakona o elektronskim komunikacijama, i članovima 81 i 82 Zakona o poštanskim uslugama, kojima su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada:

- I. Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija,
- II. Naknada za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa,
- III. Ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa Zakonom,
- IV. Naknada shodno Zakonu o poštanskim uslugama.

I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija

Prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu godišnje naknade, koju operatori elektronskih komunikacija plaćaju Agenciji za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija, predviđen je u iznosu od 2.025.952,00€.

Članom 46 Zakona o elektronskim komunikacijama je utvrđeno da je pravno ili fizičko lice dužno da, prije početka korišćenja, odnosno operator prije prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga, podnese prijavu Agenciji, na osnovu koje Agencija vrši upis operatora u registar operatora.

Članom 51 stav 1 je utvrđeno da se za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta plaća godišnja naknada, dok je stavom 2 istog člana propisano da visina ove naknade iznosi do 1,5% ukupnog prihoda operatora ostvarenog u prethodnoj godini, po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, do nivoa koji pokriva troškove vršenja ovih poslova iz nadležnosti Agencije, utvrđenih Finansijskim planom Agencije, dok je u stavu 3 ovog člana utvrđeno da visinu naknade Agencija utvrđuje rješenjem za svaku kalendarsku godinu.

Članom 52 Zakona je utvrđen rok do kada su operatori dužni da prijave visinu prihoda po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, ostvarenih u prethodnoj kalendarskoj godini.

Prihod svih operatora u Crnoj Gori u 2017. godini po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme je iznosio 235.024.091,12€ tako da, ukoliko ukupni prihodi sektora u 2018. godini ostanu na nivou prihoda u 2017. godini, planirani приход Agencije za 2019. godinu za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta bi iznosio 0,8620% od ukupnih prihoda sektora.

Planirani приход Agencije za 2019. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija je za 7,57% manji od iste naknade iz plana prihoda u 2018. godinu.

II. Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa

IIa. Godišnja naknada za korišćenje radio-frekvencija

Prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 1.610.500,00€.

Članom 124 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje radio-frekvencija koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra.

Stavom 3 istog člana utvrđeno je da nadležno Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, koje se iskazuju u bodovima. U članu 124 stav 5 je utvrđeno da Skupština, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 3 ovog člana.

Ukupan broj bodova je 698018 i izračunat je po osnovu Metodologije i načina obračuna visine naknade koja se iskazuje u bodovima, a koju je propisalo nadležno Ministarstvo.

Planirani prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija je veći za 0,53 % u odnosu na plan prihoda za 2018. godinu. Prihod po ovom osnovu je uvećan zbog većeg obima radio-frekvencija koje koriste operatori.

IIb. Godišnja naknada za korišćenje brojeva i adresa

Prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa predviđen je u iznosu od 495.400,00 €.

Članom 138 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje brojeva i adresa dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje brojeva i adresa, a koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova nadzora i upravljanja brojevima i adresama.

Stavom 2 istog člana utvrđeno je da Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i adresa, koje se iskazuju u bodovima. U stavu 4 ovog člana je utvrđeno da Skupština, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova nadzora i upravljanja brojevima i adresama za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 2 ovog člana.

Ukupan broj bodova je 786349 i izračunat je po osnovu Metodologije i načina obračuna visine naknade koja se iskazuje u bodovima, a koju je propisalo nadležno Ministarstvo.

Planirani prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa je veći za 0,02% u odnosu na plan prihoda za 2018. godinu.

III. Ostale naknade i drugi izvori, u skladu sa zakonom

IIIa. Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

Prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 28.000,00 €.

Članom 99 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, a članom 100 stav 1 je propisano da odobrenje za korišćenje radio-frekvencija izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Članom 101 stav 4 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade je utvrđena odlukom Agencije.

Planirani prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za korišćenje radio-frekvencija je planiran u istom iznosu kao i za 2018. godinu, a koji je srazmjern broj zahtjeva koji se očekuju u 2019. godini.

IIIb. Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

Planirani prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa predviđen je u iznosu od 2.000,00€.

Članom 130 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da operator može da koristiti brojeve i adresa iz plana numeracije i Plana adresiranja, na osnovu odobrenja za korišćenje brojeva i adresa, na osnovu odobrenja kog izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa. Članom 131 stav 2 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa je utvrđena Odlukom Agencije.

Planirani prihod Agencije za 2019. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa je planiran u istom iznosu kao i u 2018. godini, a koji je srazmjern broj zahtjeva koji se očekuju u 2019. godini.

IV. Naknade po osnovu Zakona o poštanskim uslugama

Osnov za naplatu ovih naknada je Zakon o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, broj: 57/11 , 56/16 i 55/18) kojim je utvrđeno da su sredstva od naknada na osnovu izdate posebne licence, licence na osnovu upisa u registar i godišnje naknade prihod Agencije koji se uplaćuje na poseban račun ("Kompenzacioni fond"). Ova sredstva se raspoređuju u iznosu od 60% troškove regulacije tržišta poštanskih usluga, a 40% za pokriće eventualnog neto troška univerzalnog poštanskog servisa, koji je predhodno verifikovan od strane Agencije.

Visina jednokratne naknade u iznosu od 5.000,00 € za posebnu licencu, 2.500,00€ za licencu i 500,00 € za upis u registar, kao i godišnje naknade u iznosu od 1% ukupno ostvarenog prihoda od poštanskih usluga, odnosno 0,8% od ukupno ostvarenog prihoda u predhodnoj godini za poštanske operatore koji pored poštanskih, obavljaju i druge djelatnosti, a ne vode odvojeno računovodstvo, regulisane su Pravilnikom o visini jednokratnih i godišnjih naknada za obavljanje poštanskih usluga („Sl.list CG“, broj: 57/12)

Kako je Pošta Crne Gore u svom Godišnjem izvještaju o radu i poslovanju za 2017. godinu, dostavila ukupno ostvarene prihode od poštanskih usluga u iznosu od 14.357.756,00 €, to se godišnja naknada na osnovu Zakona o poštanskim uslugama planira u iznosu od 143.000,00 € a obračunava se po stopi od 1% ukupno ostvarenog prihoda od poštanskih usluga u prethodnoj godini.

Godišnja naknada od drugih poštanskih operatora koji učestvuju na tržištu poštanskih usluga Crne Gore je planirana u iznosu od 17.000,00 €.

Naknada po osnovu Zakona o poštanskim uslugama planira se u iznosu od 160.000,00€.

Planirane naknade koje se obračunavaju na osnovu Zakona o poštanskim uslugama su na nivou plana iz 2018.godine.

II RASHODI AGENCIJE

Rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja programskih aktivnosti Agencije i isti su planirani na osnovu realizacije za prvih osam mjeseci 2018. godine i detaljne procjene troškova koji su nepohodni za rad Agencije, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Planu rada za 2019. godinu. Rashode Agencije čine:

I	Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta
II	Ostala primanja i naknade
III	Službena putovanja i članarine
IV	Rashodi za materijal i usluge
V	Troškovi održavanja osnovnih sredstava
VI	Izrada i realizacija projekata za regulaciju tržišta
VII	Ostala poslovna terećenja
VIII	Troškovi po osnovu univerzalne poštanske usluge
IX	Stambena pitanja zaposlenih
X	Amortizacija
XI	Investicije
XII	Rezerva

PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2019. godinu sadrže rashode za tekuće poslovanje u iznosu od 4.131.852,00 €. Sa rezervom planirani rashodi su 4.321.852,00€.

Planirani rashodi Agencije su utvrđeni na osnovu očekivanih rashoda u narednoj godini, a imajući u vidu aktivnosti Agencije iz Planu rada za 2019. godinu i rashoda u tekućoj godini. Kod planiranja se vodilo računa o izvršavanju obaveza utvrđenih Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskim uslugama, potrebom za materijalno-tehničkim i kadrovskim osposobljavanjem, kao i izvršavanjem obaveza Agencije vezano za angažovanje na domaćem i međunarodnom planu. Rashodi Agencije za 2019. godinu planirani su na principima racionalnog, ekonomičnog i efikasnog poslovanja i usklađeni su sa opštim ekonomskim prilikama u Crnoj Gori. Polazna osnova za sastavljanje raspodjele rashoda je usklađena sa Planom rada za 2019. godinu.

U oblasti regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija i tržišta poštanskih usluga, dodjele i upravljanja numeracijom i radio-frekvencijskim spektrom, kontrole i monitoringa radio frekvencijskog spektra, zaštite korisnika i nadzora radi u najvećem dijelu visoko obrazovan i specijalizovan kadar, 80% od ukupno zaposlenih radnika Agencije.

I Bruto zarade zaposlenih, izvršnog direktora i članova Savjeta

la. Bruto zarade zaposlenih

Agencija na osnovu člana 22, 24, 45, 45a i 48a Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Sl.list CG", broj 16/16, 83/16, 02/17 i 42/17), člana 10 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl.list CG", broj 40/13, 56/13 i 02/17) i člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ("Sl.list CG", 4/14), utvrđuje zarade i naknade zarada po osnovu rada u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Obračunsku vrijednost koeficijenta, u bruto iznosu, utvrđuje Vlada Crne Gore do decembra tekuće godine za narednu fiskalnu godinu.

Bruto zarade zaposlenih iskazuju se u bruto iznosu. U skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru član 11 i Pravilnika o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, zarade zaposlenog sastoje se od: osnovne zarade, posebnog dijela zarade, dodataka na osnovnu zaradu i varijabilnog dijela zarade, za obavljene rad u radno vrijeme za 67 zaposlena na neodređeno vrijeme.

Shodno izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, član 8, propisano je da je poslodavac dužan da ukupan iznos sredstava za koji su umanjene zarade u toku 2017. i 2018. godine u skladu sa odredbama navedenog Zakona, zaposlenom isplatiti u 2019. i 2020. godini, zbog čega su i povećane zarade zaposlenih u Agenciji.

Planirane bruto zarade su uvećane za 3 % u odnosu na zarade iskazane u Finansijskom planu Agencije za 2018. godinu (Odluka o usvajanju Finansijskog plana Agencije za 2018. godinu, "Službeni list Crne Gore", br. 092/17 od 30.12.2017) zbog primjene Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru odnosno Pravilnika o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, za minuli staž u odnosu na zarade iskazane u Finansijskom planu za 2018.godinu, kao i povećanje koeficijenta na zvanja zaposlenih.

lb. Bruto zarade izvršnog direktora i članova Savjeta

Bruto zarade izvršnog direktora i članova Savjeta se iskazuju u bruto iznosu, u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru član 11 i Pravilnika o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, zarade zaposlenog sastoje se od: osnovne zarade, posebnog dijela zarade (troškovi toplog obroka i regresa), dodataka na osnovnu zaradu (minuli rad) i varijabilnog dijela zarade za obavljene rad za izvršnog direktora, Predsjednika Savjeta Agencije i četiri člana Savjeta stalno zaposlena u Agenciji.

Prosječno radno iskustvo izvršnog direktora, Predsjednika savjeta Agencije i članova Savjeta je 30 godina, odnosno prosječno uvećanje neto zarade na osnovu radnog iskustva je 23,00%.

Planirane bruto zarade su usklađene sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru odnosno Pravilnikom o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

II Ostala primanja i naknade zaposlenih, izvršnog direktora i članova Savjeta

Ostala primanja i naknade zaposlenih, izvršnog direktora i članova Savjeta iskazuju se u neto iznosu i sastoje se iz ostalih ličnih naknada (prevoza i zimnice), naknada za izuzetno zalaganje zaposlenih, jubilarne nagrade (10 godina rada u Agenciji), nagrade povodom jubileja Agencije, otpremnine povodom odlaska u penziju, koje su utvrđene Zakonom odnosno Pravilnikom Agencije.

III Rashodi za službena putovanja i članarine

Rashodi za službena putovanja i članarine obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, smještaj i dnevnice) i troškove članarina u međunarodnim organizacijama.

Rashodi za službena putovanja i članarine planirana su u iznosu od 111.000,00€.

IV Rashodi za materijal i usluge

Rashodi za materijal i usluge obuhvataju troškove kancelarijskog materijala, reklamni materijal, sitan inventar, troškove platnog prometa, troškovi oglašavanja pravilnika u Sl. listu Crne Gore, troškovi oglašavanja javnih nabavki, poštanske usluge, naknade za ugovorene usluge, telefonske usluge i održavanje softera, troškove u vezi istraživanja tržišta elektronskih komunikacija i istraživanja tržišta poštanskih usluga u Crnoj Gori. Rashodi su obračunati na osnovu prosječnog utroška određene vrste materijala u prethodnoj godini i očekivanih aktivnosti Agencije u 2019. godini.

Rashodi za materijal i usluge planirani su u iznosu od 145.500,00€.

V Troškovi održavanja osnovnih sredstava

Troškovi održavanja osnovnih sredstava obuhvataju troškove registracije i održavanja vozila, gorivo, servis i popravke, tekuće održavanje osnovnih sredstava i materijala. Agencija raspolaže sa značajnom pokretnom i nepokretnom imovinom, tako da su i sredstva planirana na potrebnom nivou, kako se ne bi dovelo u pitanje osnovno održavanje i čuvanje imovine Agencije.

Troškovi održavanja osnovnih sredstava su planirana u iznosu 126.000,00 € .

VI Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta: Ukupno planirani iznos od 303.000,00€

Via. Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta elektronskih komunikacija ukupno: 265.000,00€

Nadzor nad implementacijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na CCA/LRIC metodologiji za fiksnu mrežu i mobilne mreže operatora

Konsultantske usluge na implementaciji troškovnog i odvojenog računovodstva po CCA/LRIC metodologiji bi obuhvatale: kontrolu troškovnih modela, kontrola revidiranih regulatornih finansijskih izvještaja kroz primjenu CVR-ova za potrebe projekcija volumena i troškova pružanja relevantnih usluga sa ciljem regulacije cijena na bazi dugoročno projektovanih inkrementalnih troškova (eng. LRIC).

Troškovi konsultantskih usluga su planirani u iznosu od 10.000,00€.

Obračun prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2018. godinu

Troškovi obračuna prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2018. godinu se planiraju u iznosu od 5.000,00€.

Troškovi za izradu "Bottom up" LRIC troškovnog modela u iznosu od 250 000,00€

Agencija od 2010. godine kontinuirano sprovodi analize relevantnih elektronskih komunikacionih tržišta. Nakon određivanja SMP operatora (operatora sa značajnom tržišnom snagom) Agencija istom rješenjem nalaže regulatorne mjere. Jedna od mjera je i obaveza odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija i obaveza kontrole cijena i vođenja troškovnog računovodstva. Obaveza nadzora cijena i troškovnog računovodstva se uvodi kako za veleprodajno tako i za maloprodajno tržište, na način određen usvojenim Metodologijama računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, kako za mobilne tako i za fiksne operatore.

Agencija od 2012. godine vrši nadzor nad implementacijom odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija i vođenja troškovnog računovodstva kod SMP operatora. Kao rezultat ove mjere došlo je do sniženja cijena kako na veleprodajnom tako i na maloprodajnom nivou.

Agencija je definisala metodologiju troškovnog računovodstva baziranu na modelu potpuno raspodijeljenih troškova (Fully Distributed Costs - FDC) sa kasnijim prelaskom na metodologiju dugoročnih inkrementalnih troškova (Long Run Incremental Costs - LRIC), tj. u prvoj fazi implementacija po istorijskim troškovima, sa kasnijim prelaskom na obračun po tekućim troškovima. Za potrebe izračunavanja jediničnog troška usluge kao rezultat implementirane metodologije primijenjena je metoda tekućeg troškovnog računovodstva (CCA) kao troškovne osnove, i potpuno raspodijeljenih troškova kao računovodstvene metodologije (FAC).

U skladu sa Metodologijom Agencije operatori su implementirali svoje "top down" troškovne modele na osnovu kojih su dobijane jedinične troškovno bazirane cijene usluga. Međutim "top down" troškovni modeli imaju određenih nedostataka. Agencija smatra da su se, nakon do sada sprovedenih analiza relevantnih tržišta, postignutog sniženja cijena i dostignutog nivoa konkurencije, stekli uslovi da Agencija razvije sopstveni troškovni model po "bottom up" LRIC metodologiji, koji regulatorima omogućava da samostalno odrede troškovno orijentisane cijene regulisanih usluga u skladu sa najboljom praksom. Troškovni model bi se implementirao shodno Preporuci Evropske komisije o regulatornom tretmanu cijena terminacije u fiksnim i mobilnim mrežama

Troškovni model "bottom up" LRIC nadoknađuje nedostatke modela "top down", te se zbog toga koriste kao savršeni komplementarni regulatorni alat. "Bottom up" model koristi podatke o tražnji za elektronskim komunikacionim uslugama i na osnovu nje određuju efikasnu mrežu koja može zadovoljiti tražnju, pri čemu se koriste ekonomska i inženjerska pravila. Ovaj pristup ima brojne prednosti u odnosu na "top down" LRIC, jer osigurava bolje razumijevanje strukture troškova, transparentan je, može predvidjeti troškove mreže koja se trenutno gradi i dr.

Planirani iznos za izradu "bottom up" modela formiran je na osnovu komparativnih iskustava zemalja iz okruženja koje su implementirale ili su u fazi implementacije ovog modela.

VI b. Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta poštanskih usluga ukupno : 38.000,00€

Nadzor nad implementacijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na HCA/FAC metodologiji, kao preduslovu i osnovi za obračun neto troška koji predstavlja nepravdenu finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora i za formiranje cijene univerzalnih poštanskih usluga, zasnovanih na realnim troškovima

Konsultantske usluge na implementaciji troškovnog i odvojenog računovodstva po HCA/FAC metodologiji bi obuhvatale nastavak kontrole svih faza vođenja troškovnog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora predviđenih Pravilnikom o načinu i vođenju računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, odnosno nastavak sprovođenja aktivnosti koje se odnose na uspostavljanje propisanog troškovnog modela, računovodstvenog odvajanja, vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora u skladu sa evropskom regulativom, Zakonom i aktom Agencije.

Troškovi konsultantskih usluga su planirani u iznosu od 13.000,00€

Obračun prosječno ponderisanog troška kapitala univerzalnog poštanskog operatora - WACC za 2018. godinu

Troškovi obračuna prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC-a za 2019. godinu se planiraju u iznosu od 5.000,00€.

Verifikacija obračuna neto troška obavljanja univerzalne usluge i troškovi revizije finansijskih izvještaja ostalih poštanskih operatora

Troškovi verifikacije obračuna neto troška obavljanja univerzalne usluge i troškovi revizije finansijskih izvještaja ostalih poštanskih operatora se planiraju u iznosu 20.000,00€.

Predviđena sredstva u iznosu 20.000,00€ se odnose na troškove angažovanja revizora u postupku verifikacije obračuna neto troška, a u cilju provjere finansijskih izvještaja univerzalnog poštanskog operatora, kao i usklađenosti vođenja računovodstva, računovodstvenog odvajanja i obračuna neto troška sa propisanim načinom vođenja računovodstva, metodom alociranja i obračuna troškova.

U skladu sa članom 100 i članom 100a Zakona o poštanskim uslugama („Sl. list CG“, broj 57/11, 55/16 i 55/18) definisan je postupak verifikacije obračuna neto troška univerzalne usluge kao i sastavni djelovi obračuna neto troška. U postupku verifikacije Agencija može angažovati nezavisnog revizora, što je i bio slučaj u predhodnim godinama, jer je univerzalni poštanski operator prikazivao značajne gubitke u obavljanju univerzalnog servisa. U 2019. godini se može očekivati slična situacija, te je neophodno predvidjeti sredstva za angažovanje ovlaštenog revizora, koji bi izvršio detaljnu provjeru dostavljenih finansijskih izvještaja, odnosno svih regulatornih izvještaja čija su izrada i dostavljanje predviđeni Zakonom o poštanskim uslugama i Pravilnikom o načinu vođenju računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, kao i usklađenost vođenja računovodstva i računovodstvenog odvajanja sa modelima i metodama koji su propisani pomenutim pravnim aktima. Predviđeni iznos je veći za 33,33% u odnosu na 2018. godinu, zbog izvršenih izmjena i dopuna Zakona o

poštanskim uslugama, a kojima je propisano da "u postupku verifikacije obračuna neto troška, Agencija utvrđuje iznos neto troška koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora", što predstavlja izmjenu u odnosu na raniju zakonsku odredbu o verifikaciji od strane Agencije i u znatnoj mjeri povećava i usložnjava zadatak ovlaštenog revizora, kojeg bi Agencija angažovala, a naročito u prvoj godini vođenja ovakvog postupka verifikacije. Prilikom određivanja iznosa za angažovanje revizora u procesu verifikacije neto troška imalo se u vidu i uporedno iskustvo regulatora nekih zemalja regiona, sa slično definisanim procesom verifikacije, kod kojih je univerzalni operator tražio nadoknadu gubitka obavljanja univerzalne poštanske usluge, odnosno iznosi koje su regulatori izdvajali za angažovanje ovlaštenih revizora.

Takođe je, što je bio slučaj i u predhodnim godinama, potrebno predvidjeti finansijska sredstva za angažovanje revizora u ponovljenim postupcima verifikacije neto troška za neku od prethodnih godina, a na osnovu presuda nadležnog suda. Predviđena sredstva se odnose i na troškove angažovanja revizora u cilju provjere finansijskih izvještaja dostavljenih od strane ostalih poštanskog operatora, ukoliko Agencija posumnja u tačnost istih.

VII Ostala poslovna terećenja

Ostala poslovna terećenja obuhvataju reprezentaciju, premije osiguranja imovine i lica, organizaciju konferencija, stručno usavršavanje zaposlenih, troškove električne energije, komunalnih usluga, sudske i administrativne troškove, troškove stručne literature, troškove zakupa zemljišta, reviziju godišnjih izvještaja Agencije, reviziju godišnjih izvještaja operatora za koje se procijeni da je potrebno uraditi, ostale nematerijalne troškove, troškove pomoći zaposlenim, troškove oglašavanja u medije, troškove zaštite na radu, deritizaciju objekata, troškove obezbjeđenja objekata. Ostala poslovna terećenja planirana su u iznosu od 392.900,00€.

VIII Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge

Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge planirani su u iznosu od 64.000,00 €.

U skladu sa članom 82 Zakona o poštanskim uslugama i članom 31 i 33 Statuta Agencije, definisana je obaveza uplate sredstava od jednokratnih i godišnjih naknada na poseban račun - kompezacioni fond, kao i način raspodjele tih sredstava, za finansiranje obavljanja poslova Agencije i za pokriće eventualnih gubitaka obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

IX Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih

Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih se odnose se na sredstva koja Agencija u vidu kredita sa kamatom, u skladu sa Pravilnikom Agencije, dodjeljuje zaposlenima Agencije i planirana su u iznosu 70.000,00€.

X Amortizacija

Amortizacija se obračunava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

XI Investicije

Plan investicija za 2019. godinu sa obrazloženjem dat je u Prilogu I.

Nerealizovane Investicije koje će se finansirati iz sredstava iz prethodnog perioda

Nerealizovane investicije koje će se finansirati iz sredstava iz predhodnih godina, sa obrazloženjem, date su u prilogu II.

XII Rezerva za nepredviđene izdatke

Sredstva za rezerve su planirana, shodno odredbi člana 24 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, koja u slučaju nepredviđenih okolnosti imaju za cilj povećanje finansijske stabilnosti i smanjenja posledica kada su prilivi i odlivi neujednačeni.

Financijski plan za 2019. godinu

**PLANIRANI RASHODI u 2019.
godini**

Broj	Konto	Naziv rashoda	Mjesečni	Polugodišnji	Predlog plana za 2019
1.		Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta	173.096,00	1.042.176,00	2.084.352,00
1a.		Bruto zarade zaposlenih	150.570,00	907.020,00	1.814.040,00
	5200000	troškovi neto zarada zaposlenih	86.100,00	516.600,00	1.033.200,00
	5210000	troškovi poreza na zarade zaposlenih	14.000,00	84.000,00	168.000,00
	5211000	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	20.200,00	123.000,00	246.000,00
	5211000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	11.600,00	71.400,00	142.800,00
	5211000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	720,00	4.320,00	8.640,00
	5230000	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	7.800,00	46.800,00	93.600,00
	5230000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	6.100,00	36.600,00	73.200,00
	5230000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	720,00	4.320,00	8.640,00
	5215000	prirez na porez	2.100,00	12.600,00	25.200,00
	5552000	doprinos za savez samostalnih sindikata	290,00	1.740,00	3.480,00
	5211000	doprinos za fond rada	290,00	1.740,00	3.480,00
	5200000	doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	650,00	3.900,00	7.800,00
1b.		Bruto zarade Savjeta i Izvršnog direktora	22.526,00	135.156,00	270.312,00
	5200000	troškovi neto zarada	13.100,00	78.600,00	157.200,00
	5210000	troškovi poreza na zarade	2.060,00	12.360,00	24.720,00
	5211000	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	3.050,00	18.300,00	36.600,00
	5211000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	1.680,00	10.080,00	20.160,00
	5211000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	98,00	588,00	1.176,00
	5230000	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	1.090,00	6.540,00	13.080,00
	5230000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	910,00	5.460,00	10.920,00
	5230000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	98,00	588,00	1.176,00
	5215000	prirez na porez	350,00	2.100,00	4.200,00
	5552000	doprinos za savez samostalnih sindikata	45,00	270,00	540,00
	5211000	doprinos za fond rada	45,00	270,00	540,00
2.		Ostala primanja i naknade za zaposlene, direktora i članove Savjeta	2.050,00	12.300,00	206.600,00
	5294000	ostala primanja i naknade	2.050,00	12.300,00	24.600,00
	5299010	naknada za zimnicu			72.000,00
	5201000	Troškovi jubilarnih nagrada i nagrada			40.000,00
	5200120	Porezi i doprinosi			70.000,00
3.		Službena putovanja i članarine	9.250,00	55.500,00	111.000,00
	5292000	troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	7.500,00	45.000,00	90.000,00
	5540000	članarine za međunarodne organizacije	1.750,00	10.500,00	21.000,00
4.		Rashodi za materijal i usluge	10.791,66	72.750,00	145.500,00
	5121000	kancelarijski materijal	2.083,33	12.500,00	25.000,00

Finansijski plan za 2019. godinu

	5350000	troškovi reklame i propagande	1.166,67	7.000,00	14.000,00
	5123000	sitan inventar	708,33	4.250,00	8.500,00
	5312000	troškovi poštanskih usluga	833,33	5.000,00	10.000,00
	5570500	troškovi edukativnog materijala	500,00	3.000,00	6.000,00
	5220500	troškovi u vezi istraživanja tržišta u Crnoj Gori		8.000,00	16.000,00
	5312100	troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge	3.750,00	22.500,00	45.000,00
	5320200	troškovi održavanja softvera	500,00	3.000,00	6.000,00
	5509100	troškovi oglašavanja na tenderu	500,00	3.000,00	6.000,00
	5530000	troškovi platnog prometa	750,00	4.500,00	9.000,00
5.		Troškovi održavanja osnovnih sredstava	10.500,01	63.000,00	126.000,00
	5320100	osiguranje i registracija vozila	1.916,67	11.500,00	23.000,00
	5321000	servis i popravka vozila	1.416,67	8.500,00	17.000,00
	5133000	gorivo i mazivo	1.750,00	10.500,00	21.000,00
	5320000	tekuće održavanje osnovnih sredstava	5.416,67	32.500,00	65.000,00
6.		Izrada i realizacija projekata za regulaciju tržišta	/	151.500,00	303.000,00
	5501000	implementacija regulatornih obaveza elekt. komun.	/	132.500,00	265.000,00
	5503000	Implementacija regulat.obaveza pošt.djelatnost	/	16.500,00	33.000,00
	5220100	Verifikacija obračuna neto troška post.djelatnost	/	2.500,00	5.000,00
7.		Ostala poslovna terećenja	20.200,00	157.700,00	392.900,00
	5510000	reprezentacija	1.666,67	10.000,00	20.000,00
	5524000	premije osiguranja zaposlenih		10.000,00	20.000,00
	5520500	premije osiguranja osnovnih sredstava		11.000,00	22.000,00
	5351000	organizacija konferencija			47.500,00
	5599500	stručna i ostala literatura	833,33	5.000,00	10.000,00
	5504000	troškovi obrazovanja zaposlenih	833,33	5.000,00	10.000,00
	5503000	troškovi revizije		8.000,00	16.000,00
	5130000	troškovi električne energije	3.833,33	23.000,00	46.000,00
	5220000	troškovi privremenih i povremenih poslova	450,00	2.700,00	5.400,00
	5512300	troškovi jednokratnih pomoći zaposlenim	1.666,67	10.000,00	20.000,00
	5501100	sudski i administrativni troškovi	1.125,00	6.750,00	13.500,00
	5556000	ostali poslovni rashodi	1.916,67	11.500,00	23.000,00
	5133200	komunalne usluge	1.041,67	6.250,00	12.500,00
	5599100	troškovi oglašavanja u medijima	1.083,33	6.500,00	13.000,00
	5509500	troškovi obezbjeđenja prostorija	2.500,00	15.000,00	30.000,00
	5331100	troškovi zakupa		7.500,00	15.000,00
	5124000	HTZ oprema	416,67	2.500,00	5.000,00
	5599600	ostali nematerijalni troškovi	2.000,00	12.000,00	24.000,00
	5511000	donacije -sponzorstva (NVO,spor.klub i pojedincima)	833,33	5.000,00	10.000,00
	5512000	Sindikalna organizacija			30.000,00
8.		Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge	/	32.000,00	64.000,00
		sredstva za pokriće neto troška univerzalnog servisa	/	32.000,00	64.000,00
9.		Stambena pitanja zaposlenih	/	/	70.000,00

Finansijski plan za 2019. godinu

	0330000	- obaveze po kreditima	/	/	70.000,00
10.		Amortizacija	/	385.000,00	770.000,00
	5400000	amortizacija	/		770.000,00
11.		Investicije	/	349.250,00	698.500,00
11a.	0220000	Planirane investicije	/	349.250,00	698.500,00
11.b	0243000	Nerealizovane investicije iz prethodnog perioda			1.533.500,00
		Ukupno tekući rashodi poslovanja (1-11)	225.887,67	1.904.176,00	4.131.852,00
12.		Rezerve za nepredviđene izdatke			190.000,00
		UKUPNO TEKUĆI RASHODI POSLOVANJA (1-12)			4.321.852,00

Učešće u strukturi planiranih rashoda u 2019. godini

U strukturi planiranih rashoda u 2019. godini pojedine stavke imaju sledeća učešća:

➤ bruto zarade zaposlenih	41,97%
➤ bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta	6,25%
➤ ostala primanja i naknade za zaposlene, Direktora i članove Savjeta	4,78%
➤ investicije	16,16%
➤ amortizacija	0,00%
➤ ostala poslovna terećenja	9,09%
➤ troškovi održavanja osnovnih sredstava	2,92%
➤ rashod za materijal i usluge	3,37%
➤ službena putovanja i članarine	2,57%
➤ izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta	7,01%
➤ troškovi po osnovu Univerzalne poštanske djelatnosti	1,48%
➤ stambena pitanja zaposlenih	0,00%
➤ rezerva za nepredviđene izdatke	4,40%

Finansijski plan za 2019. godinu

 III Učešće prihoda u finansiranju troškova rashoda
 (regulacija, frekvencija, numeracija, ostalo, pošta)

Broj	Naziv rashoda	Mjesečni za 2019	Polugodišnji za 2019	Predlog plana za 2019	od regulacije	od frekvencija	od numeracija	od nadležnosti	od poštanske djel.
1a.	Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta	173,096.00	1,042,176.00	2,084,352.00	977,081.69	776,712.93	238,929.27	14,465.40	77,162.71
	Bruto zarade zaposlenih	150,570.00	907,020.00	1,814,040.00	850,367.53	675,983.87	207,943.41	12,589.44	67,155.76
	troškovi neto zarada zaposlenih	86,100.00	516,600.00	1,033,200.00	484,333.16	385,011.65	118,435.72	7,170.41	38,249.06
	troškovi poreza na zarade zaposlenih	14,000.00	84,000.00	168,000.00	78,753.36	62,603.52	19,257.84	1,165.92	6,219.36
	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	20,200.00	123,000.00	246,000.00	115,317.42	91,669.44	28,198.98	1,707.24	9,106.92
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	11,600.00	71,400.00	142,800.00	66,940.36	53,212.99	16,369.16	991.03	5,286.46
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	720.00	4,320.00	8,640.00	4,050.17	3,219.61	990.40	59.96	319.85
	doprinos za obazno PIO-poslodavac	7,800.00	46,800.00	93,600.00	43,876.87	34,879.10	10,729.37	649.58	3,465.07
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	6,100.00	36,600.00	73,200.00	34,313.96	27,277.25	8,390.92	508.01	2,709.86
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	720.00	4,320.00	8,640.00	4,050.17	3,219.61	990.40	59.96	319.85
	prirez na porez	2,100.00	12,600.00	25,200.00	11,813.00	9,390.53	2,888.68	174.89	932.90
	doprinos za savez samostalnih sindikata	290.00	1,740.00	3,480.00	1,631.32	1,296.79	398.91	24.15	128.83
	doprinos za fond rada	290.00	1,740.00	3,480.00	1,631.32	1,296.79	398.91	24.15	128.83
	doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	650.00	3,900.00	7,800.00	3,656.41	2,906.59	894.11	54.13	288.76
	Bruto zarade Savjeta i Izvršnog direktora	22,526.00	135,156.00	270,312.00	126,714.16	100,729.06	30,985.86	1,875.97	10,006.95
	troškovi neto zarada	13,100.00	78,600.00	157,200.00	73,690.64	58,579.01	18,019.84	1,090.97	5,819.54
	troškovi poreza na zarade	2,060.00	12,360.00	24,720.00	11,587.99	9,211.66	2,833.65	171.56	915.13
	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	3,050.00	18,300.00	36,600.00	17,156.98	13,638.62	4,195.46	254.00	1,354.93
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	1,680.00	10,080.00	20,160.00	9,450.40	7,512.42	2,310.94	139.91	746.32
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	98.00	588.00	1,176.00	551.27	438.22	134.80	8.16	43.54
	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	1,090.00	6,540.00	13,080.00	6,131.51	4,874.13	1,499.36	90.78	484.22
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	910.00	5,460.00	10,920.00	5,118.97	4,069.23	1,251.76	75.78	404.26
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	98.00	588.00	1,176.00	551.27	438.22	134.80	8.16	43.54
	prirez na porez	350.00	2,100.00	4,200.00	1,968.83	1,565.09	481.45	29.15	155.48
	doprinos za savez samostalnih sindikata	45.00	270.00	540.00	253.14	201.23	61.90	3.75	19.99
	doprinos za fond rada	45.00	270.00	540.00	253.14	201.23	61.90	3.75	19.99

Financijski plan za 2019. godinu

2a.	Ostala primanja i naknade za zaposlene, direktora i članove Savjeta	2,050.00	12,300.00	206,600.00	96,847.88	76,987.42	23,682.56	1,433.80	7,648.33
	troškovi prevoza radnika	2,050.00	12,300.00	24,600.00	11,531.74	9,166.94	2,819.90	170.72	910.69
	troškovi zimmice			72,000.00	33,751.44	26,830.08	8,253.36	499.68	2,665.44
	troškovi jubilarnih nagrada I nagrada			40,000.00	18,750.80	14,905.60	4,585.20	277.60	1,480.80
	Porezi i doprinosi			70,000.00	32,813.90	26,084.80	8,024.10	485.80	2,591.40
3.	Službena putovanja i članarine	9,250.00	55,500.00	111,000.00	52,033.47	41,363.04	12,723.93	770.34	4,109.22
	troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	7,500.00	45,000.00	90,000.00	42,189.30	33,537.60	10,316.70	624.60	3,331.80
	članarine za međunarodne organizacije	1,750.00	10,500.00	21,000.00	9,844.17	7,825.44	2,407.23	145.74	777.42
4.	Rashodi za materijal i usluge	10,791.67	72,750.00	145,500.00	68,206.04	54,219.12	16,678.67	1,009.77	5,386.41
	kancelarijski materijal	2,083.33	12,500.00	25,000.00	11,719.25	9,316.00	2,865.75	173.50	925.50
	troškovi reklame i propagande	1,166.67	7,000.00	14,000.00	6,562.78	5,216.96	1,604.82	97.16	518.28
	sitan inventar	708.33	4,250.00	8,500.00	3,984.55	3,167.44	974.36	58.99	314.67
	troškovi poštanskih usluga	833.33	5,000.00	10,000.00	4,687.70	3,726.40	1,146.30	69.40	370.20
	troškovi edukativnog materijala	500.00	3,000.00	6,000.00	2,812.62	2,235.84	687.78	41.64	222.12
	troškovi u vezi istraživanja tržišta u Crnoj Gori	0.00	8,000.00	16,000.00	7,500.32	5,962.24	1,834.08	111.04	592.32
	troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge	3,750.00	22,500.00	45,000.00	21,094.65	16,768.80	5,158.35	312.30	1,665.90
	troškovi održavanja softvera	500.00	3,000.00	6,000.00	2,812.62	2,235.84	687.78	41.64	222.12
	troškovi platnog prometa	750.00	4,500.00	9,000.00	4,218.93	3,353.76	1,031.67	62.46	333.18
	troškovi oglašavanja u Sl.listu	500.00	3,000.00	6,000.00	2,812.62	2,235.84	687.78	41.64	222.12
5.	Troškovi održavanja osnovnih sredstava	10,500.00	63,000.00	126,000.00	59,065.02	46,952.64	14,443.38	874.44	4,664.52
	osiguranje i registracija vozila	1,916.67	11,500.00	23,000.00	10,781.71	8,570.72	2,636.49	159.62	851.46
	servis i popravka vozila	1,416.67	8,500.00	17,000.00	7,969.09	6,334.88	1,948.71	117.98	629.34
	gorivo i mazivo	1,750.00	10,500.00	21,000.00	9,844.17	7,825.44	2,407.23	145.74	777.42
	tekuće održavanje osnovnih sredstava	5,416.67	32,500.00	65,000.00	30,470.05	24,221.60	7,450.95	451.10	2,406.30
6.	Izrada i realizacija projekata za regulaciju tržišta	0.00	151,500.00	303,000.00	142,037.31	112,909.92	34,732.89	2,102.82	11,217.06
	implementacija regulatornih obaveza elek.komunikacija		132,500.00	265,000.00	124,224.05	98,749.60	30,376.95	1,839.10	9,810.30

Finansijski plan za 2019. godinu

	poštanska djelatnost - analiza	12,500.00	25,000.00	11,719.25	9,316.00	2,865.75	173.50	925.50	
	implementacija troškovnog modela poštanska djelatnost	6,500.00	13,000.00	6,094.01	4,844.32	1,490.19	90.22	481.26	
7.	Ostala poslovna terećenja	20,200.00	157,700.00	392,900.00	184,179.73	146,410.26	45,038.13	2,726.73	14,545.16
	reprezentacija	1,666.67	10,000.00	20,000.00	9,375.40	7,452.80	2,292.60	138.80	740.40
	premije osiguranja zaposlenih	0.00	10,000.00	20,000.00	9,375.40	7,452.80	2,292.60	138.80	740.40
	premije osiguranja osnovnih sredstava	0.00	11,000.00	22,000.00	10,312.94	8,198.08	2,521.86	152.68	814.44
	organizacija konferencija	0.00		47,500.00	22,266.58	17,700.40	5,444.93	329.65	1,758.45
	stručna i ostala literatura	833.33	5,000.00	10,000.00	4,687.70	3,726.40	1,146.30	69.40	370.20
	troškovi obrazovanja zaposlenih	833.33	5,000.00	10,000.00	4,687.70	3,726.40	1,146.30	69.40	370.20
	troškovi revizije	0.00	8,000.00	16,000.00	7,500.32	5,962.24	1,834.08	111.04	592.32
	troškovi električne energije	3,833.33	23,000.00	46,000.00	21,563.42	17,141.44	5,272.98	319.24	1,702.92
	troškovi privremenih i povremenih poslova	450.00	2,700.00	5,400.00	2,531.36	2,012.26	619.00	37.48	199.91
	troškovi jednokratnih pomoći	1,666.67	10,000.00	20,000.00	9,375.40	7,452.80	2,292.60	138.80	740.40
	sudski i administrativni troškovi	1,125.00	6,750.00	13,500.00	6,328.40	5,030.64	1,547.51	93.69	499.77
	ostali poslovni rashodi	1,916.67	11,500.00	23,000.00	10,781.71	8,570.72	2,636.49	159.62	851.46
	komunalne usluge	1,041.67	6,250.00	12,500.00	5,859.63	4,658.00	1,432.88	86.75	462.75
	troškovi oglašavanja u medijima	1,083.33	6,500.00	13,000.00	6,094.01	4,844.32	1,490.19	90.22	481.26
	troškovi obezbjeđenja prostorija	2,500.00	15,000.00	30,000.00	14,063.10	11,179.20	3,438.90	208.20	1,110.60
	troškovi zakupa	0.00	7,500.00	15,000.00	7,031.55	5,589.60	1,719.45	104.10	555.30
	HTZ oprema	416.67	2,500.00	5,000.00	2,343.85	1,863.20	573.15	34.70	185.10
	troškovi donacija i pomoći NVO ,spor kl.i pojedincima	833.33	5,000.00	10,000.00	4,687.70	3,726.40	1,146.30	69.40	370.20
	ostali nematerijalni troškovi	2,000.00	12,000.00	24,000.00	11,250.48	8,943.36	2,751.12	166.56	888.48
	Sindikalna organizacija	0.00	0.00	30,000.00					
8.	Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge	0.00	32,000.00	64,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	64,000.00
	sredstva za pokriće neto troška univerzalnog servisa		32,000.00	64,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	64,000.00
9.	Stambena pitanja zaposlenih	0.00	0.00	70,000.00					
	- obaveze po kreditima			70,000.00					
10.	Amortizacija	0.00	385,000.00	770,000.00	360,952.90	286,932.80	88,265.10	5,343.80	28,505.40
	amortizacija			770,000.00					
11.	Investicije		349,250.00	698,500.00	327,435.85	260,289.04	80,069.06	4,847.59	25,858.47

Finansijski plan za 2019. godinu

<i>11.a</i>	Investicije iz prethodnog perioda				0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Ukupno tekući rashodi poslovanja (1-11)	225,887.67	1,904,176.00	4,131,852.00	1,936,880.00	1,539,706.00	473,626.00	28,670.00	152,970.00
<i>12.</i>	Rezerve za nepredviđene izdatke			190,000.00	89,066.30	70,801.60	21,779.70	1,318.60	7,033.80
	Ukupno sa rezervom	225,887.67	1,904,176.00	4,321,852.00	2,025,952.00	1,610,500.00	495,400.00	30,000.00	160,000.00

PRILOG I**PLAN INVESTICIJA ZA 2019. GODINU**

Br.	Naziv investicije	Iznos u €
1.	Usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori	78.000,00
2.	Registar telefonskih brojeva i e-mail adresa korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga	50.000,00
3.	Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	18.000,00
4.	Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra	45.000,00
5.	Produženje ugovora o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softvere za upravljanje i planiranje RF spektrom (ATDI) kao i kupovina novih licenci	35.000,00
6.	Unapređenje informacionog sistema Agencije	188.500,00
7.	Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra	20.000,00
8.	Investiciono održavanje objekata u vlasništvu Agencije	250.000,00
9.	Održavanje Kalkulatora - alata za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga i predviđanja troškova za elektronske komunikacione usluge	14.000,00
		698.500,00€

Obrazloženje

1. Usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori
Iznos: 78.000,00 €

U toku 2016. godine Agencija je nakon sprovedenog postupka javne nabavke izvršila izbor novog administratora baze prenesenih brojeva. Sa "Amplitudom" doo Podgorica zaključen je okvirni sporazum na period od četiri godine i ugovor broj: 0102-4683/7 od 24.07.2018. godine o pružanju ove usluge na jednu godinu. Kako ovaj ugovor ističe 24.07.2019. godine potrebno je planirati sredstva potrebna za administriranje baze prenesenih brojeva za sledeći jednogodišnji period.

2. Registar telefonskih brojeva i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga
Iznos: 50.000,00

Shodno Pravilniku o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte („Službeni list Crne Gore” broj: 37/18) Agencija će uspostaviti, uređivati i održavati registar u elektronskom obliku, koji sadrži samo telefonske brojeve i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga. Za implementaciju i 4 godine održavanja potrebno je planirati sredstva u iznosu od 50.000,00€.

3. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Iznos: 18.000,00

Ugovor za izradu Sistema za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga broj: 0102-3305/56 Agencija je zaključila u 21.11.2014. godine. Kako ugovor ističe u maju 2019. godine, agencija planira da zaključi okvirni sporazum na 4 godine za održavanje sistema, i u skladu sa tim, za održavanje sistema u 2019. godini potrebno je planirati sredstva u iznosu 18.000,00 €.

4. Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra

Iznos: 45.000,00

Članom 123 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da planira, razvija i unapređuje Sistem kontrole i monitoringa radio- frekvencijskog spektra (Sistem), kao ograničenog prirodnog resursa, sa kojim raspolaže država Crna Gora. U vezi sa tim, neophodno je redovno održavanje navedenog sistema, koji podrazumijeva, pored ostalog, kalibraciju i popravku uređaja koji se koriste za ove namjene. Iz ovih razloga, Agencija, na godišnjem nivou, planira potrebna sredstva za kalibraciju, popravku i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema. Krajem 2017. i početkom 2018. godine sprovedena je javna nabavka na osnovu koje je potpisan okvirni sporazum (broj 0102-3105/1 od 05.04.2018. godine) ukupne procijenjene vrijednosti 180.000,00 EUR za period od 4 (četiri) godine i Ugovor o javnoj nabavci usluga (broj 0102-3104/1 od 05.04.2018. godine) za prvu godinu primjene okvirnog sporazuma. Shodno tome, za drugu godinu primjene potpisanog okvirnog sporazuma potrebna su finansijska sredstva u navedenom iznosu.

5. Produženje ugovora o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softvere za upravljanje i planiranje RF spektrom (ATDI) kao i kupovina novih licenci

Iznos: 35.000,00

Kako se očekuje da se do kraja 2018. godine potpiše okvirni sporazum za pružanje usluga isporuke licenci, održavanja, tehničke podrške i redovnog ažuriranja softvera za upravljane i planiranje radio-frekvencijskim spektrom, sa rokom trajanja od 4 godine, potrebno je planirati sredstva u iznosu 35.000,00€ za drugu godinu važenja okvirnog sporazuma. Predmetni softver će činiti dvije komponente od kojih jedna softver za planiranje a druga softver za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom. Treba istaći da se razvojem tržišta uvećava i potreba za stalnim korišćenjem ovih softvera, a naročito zbog povećanja broja zahtjeva za korišćenjem radio-frekvencija za fiksne veze, PMR sisteme, radioamaterske i radio-difuzne frekvencije kao i izdavanje tehničkih i operativnih uslova za fiksne stanice za radio-frekvencije koje se koriste na ekskluzivnoj osnovi, te za korišćenje radio-frekvencija u pomorskoj i vazduhoplovnoj službi. Prilikom ovih procedura koristi se navedeni softveri za analize zahtjeva kako bi se izbjegli problemi u kasnijem radu. Samo izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija za potrebe određenih službi je takođe automatizovano kroz korišćenje predmetnih softvera. Osim navedenog, povećan je i broj zahtjeva operatora za podacima o postojećim radiokomunikacionim instalacijama koje mogu biti od interesa za procjenu uticaja elektromagnetnog zračenja na životnu sredinu. Takođe, softveri se koriste i za druge analize u vezi sa efikasnim korišćenjem spektra i primjenu međunarodnih sporazuma te analize koordinacionih zahtjeva i

spvođenja koordinacionih procedura, te pokrivenosti teritorije i stanovništva Crne Gore signalom mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.

6. Unapređenje informacionog sistema Agencije

Iznos: 188.500,00 €

Za unapređenje informacionog sistema Agencije kroz sprovođenje redovnih procedura održavanja, povećanja kapaciteta, sigurnosti i pouzdanosti rada sistema koje podrazumjevaju dopunu softvera i integraciju informacionih sistema i baza podataka Agencije (Registar operatora elektronskih komunikacija, Registar operatora poštanskih usluga, Registar numeracije, Registar odobrenih radio-frekvencija, Sistem za prikupljanje podataka od operatora, Sistem za mjerenje brzine pristupa internetu, Kalkulator cijena, DMS...) u skladu sa najnovijim tehnološkim trendovima, održavanje web portala baze podataka dodijeljenih radio-frekvencija, zatim zamjenu amortizovanog, kao i nabavku nedostajućeg hardvera i softvera, nabavku i obnovu neophodnih softverskih licenci planirana su sredstva u navedenom iznosu.

7. Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra

Iznos: 20.000,00

Nakon sprovedenog postupka javne nabavke, dana 24.02.2016. godine Agencija je sa Radio-difuznim centrom d.o.o. Podgorica (RDC) potpisala okvirni sporazum za pružanje predmetnih usluga ukupne procijenjene vrijednosti od 80.000,00 EUR za vrijeme njegovog trajanja u periodu od naredne 4 (četiri) godine. Kako se očekuje da tokom 2019. godine bude u potpunosti realizovane i puštene u funkciju i DUKMS u Ulcinju i Nikšiću planirana su sredstva u iznosu od 20.000,00€ i to za jednogodišnji period važenja ugovora, počev od marta 2019. godine.

8. Investiciono održavanje objekata u vlasništvu Agencije (investiciono održavanje poslovnog prostora sjedišta Agencije i objekata Sistema za kontrolu i monitoring radio frekvencijskog spektra u Crnoj Gori)

Iznos: 250.000,00

Agencija je za potrebe izrade projekata investiconog održavanja objekata koji su u njenom vlasništvu, po sprovedenom postupku javne nabavke, zaključila ugovor sa društvom Institut za građevinarstvo d.o.o. Podgorica. Obaveza izrade ovakve vrste tehničke dokumentacije vlasnicima objekata, a naročito objekata od opšteg interesa (što je slučaj sa svim do sada izgrađenim objektima iz Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u Crnoj Gori), utvrđena je Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 051/08, 040/10, 034/11, 040/11, 047/11, 035/13, 039/13 i 033/14) i Zakonom o planiranju prostora za izgradnju objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17)

Navedeni projekat završen je krajem decembra mjeseca 2015. godine i isti sadrži broj, vrstu i opis obaveznih (zakonom propisanih) pregleda izvedenih instalacija i arhitektonsko-građevinskih radova u određenom periodu, uočene promjene u radu ugrađenih sistema u objektima, predlog mjera za njihovo otklanjanje i istovremeno za unapređenje postojećeg stanja, kao i sveobuhvatni predračun sredstava na godišnjem nivou, za svaki od objekata posebno, neophodnih za sprovođenje mjera i radova koji su definisani projektom.

U skladu sa ovim projektom, Agencija na godišnjem nivou, planira sredstva za održavanje svih objekata Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra, kao i poslovnog prostora u Podgorici (održavanje instalacija jake struje, održavanje instalacija i sistema slabe struje, održavanje mašinskih

instalacija i uređaja, održavanje unutrašnjih vodovodnih i spoljašnjih hidrotehničkih instalacija, održavanje čeličnih antenskih stubova, održavanje pripadajućeg terena oko objekata, održavanje fasade, nabavka namještaja ...). Navedena sredstva će se realizovati kroz propisane postupke javnih nabavki, u zavisnosti od prirode usluga, roba i radova na održavanju konkretnog objekta.

9. Održavanje Kalkulatora - alata za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga i predviđanja troškova za elektronske komunikacione
Iznos: 14.000,00

U drugoj polovini 2018. godine ističe ugovor koji je Agencija zaključila za potrebe održavanja Kalkulatora cijena, iz kojih razloga se moraju planirati potrebna sredstva za pokretanje novog postupka javne nabavke za usluga održavanja kalkulatora.

PRILOG II

NEREALIZOVANE INVESTICIJE (KOJE ĆE SE FINANSIRATI IZ SREDSTAVA IZ PRETHODNOG PERIODA)

Br.	Naziv investicije	Iznos u €
1.	Sistem za mjerenje kvaliteta Internet pristupa i mapiranje brzine pristupa Internetu baziran na SPECURE NetTest open-source platformi	120.000,00
2.	Pružanje usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori	45.000,00
3.	Unapređenje georeferencirane baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture	320.000,00
4.	Izrada plana migracije na protokol IPv6 u Crnoj Gori	25.000,00
5.	Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	7.500,00
6.	Produženje ugovora o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softvere za upravljanje i planiranje RF spektrom (ATDI) kao i kupovina novih licenci	35.000,00
7.	Nabavka i nadogradnja kontrolno-mjerne opreme i softvera	350.000,00
8.	Nabavka i ugradnja novog antenskog stuba za Mobilnu kontrolno-mjernu stanicu	8.000,00
9.	Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra	45.000,00
10.	Nabavka opreme za sprovođenje stručnog nadzora na emisionoj opremi korisnika radio-frekvencija	37.000,00
11.	Tekuće i investiciono održavanje objekata u vlasništvu Agencije	125.000,00
12.	Izgradnja Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u Nikšiću	60.000,00
13.	Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra	20.000,00
14.	Izgradnja objekta jedne Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u Ulcinju	90.000,00
15.	Izgradnja i ugradnja staklene zaštitne obloge oko liftovske konstrukcije na objektu Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori u Podgorici	72.500,00
16.	Nabavka i ugradnja agregata u poslovnom prostoru Agencije u Bulevaru Džordža Vašingtona 56	30.000,00
17.	Nabavka vatrootpornih ormara za skladištenje dokumentacije	25.000,00
18.	Implementacija troškovnog modela	10.000,00
19.	Unapređenje informacionog sistema Agencije	108.500,00

1.533.500,00€

Obrazloženje

1. Sistem za mjerenje kvaliteta Internet pristupa i mapiranje brzine pristupa Internetu baziran na open-source platformi

Iznos: 120.000,00 €

Sistem za mjerenje i analizu kvaliteta javne elektronske komunikacione usluge Internet pristupa je open-source platforma, koja mjeri kvalitet i pođdanost Internet konekcije. Osim uobičajenih parametara kao što su upload i download brzina, sistem obavlja više od 70 jedinstvenih testova čiji je cilj da procjeni kvalitet Internet konekcije i provjeri da li se operatori drže principa mrežne neutralnosti. Sa više od 80 parametara koji se mjere, ovo je vjerojatno najkompletniji mjerni alat dostupan na tržištu. Sistem je u potpunosti u skladu s BEREC izvještajem od 8.3.2014. godine koji preporučuje parametre kvaliteta za kvalitet Internet konekcije. Ovo je kompleksan alat koji nudi pouzdano i vjerodostojno testiranje Internet konekcije. Moguće je izvršiti mjerenja pomoću PC, kao i pomoću smart telefona. Ona omogućava detaljni grafički i statistički prikaz rezultata i pruža pouzdanu dokumentaciju u slučaju spora. Ovaj sistem će biti iskorišćen za praćenje implementacije obaveza u pogledu dinamike i obima pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mobilnih mreža u skladu sa odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija.

Sredstva su bila predviđena u Finansijskom planu za 2018. godinu. Agencija je objavila poziv za dostavljanje ponuda. Javno otvaranje ponuda je obavljeno je 11.09.2018. godine.

2. Pružanje usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori

Iznos: 45.000,00 €

U toku 2016. godine Agencija je nakon sprovedenog postupka javne nabavke izvršila izbor novog administratora baze prenesenih brojeva. Sa "Amplitudom" doo Podgorica zaključen je okvirni sporazum na period od četiri godine i ugovor broj: 0102-4683/7 od 24.07.2018. godine o pružanju ove usluge na jednu godinu. Kako ovaj ugovor ističe 24.07.2019. godine, prenijeta su sredstva u iznosu od 45.000,00€ koja će pokriti troškove održavanje do kraja ugovora.

3. Unapređenje georeferencirane baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Iznos: 320.000,00 €

Agencija je dužna da vodi bazu podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. U tu svrhu implementirana je georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture, koja je dostupna svim zainteresovanim licima. Radi se na daljem poboljšanju sistema georeferencirane baze podataka, u smislu povećanja sigurnosti sistema, omogućavanja operatorima da direktno unose podatke putem web portala, a takođe se planira nadogradnja baze za mapiranje dostupnosti širokopojasnog pristupa, kao i davanju mogućnosti unosa budućih planova operatora. U toku je priprema tenderske dokumentacije i javna nabavka za unapređenje ove baze podataka biće pokrenuta do kraja 2018. godine.

4. Izrada plana migracije na protokol IPv6 u Crnoj Gori

Iznos: 25.000,00 €

Za prevazilaženje problema nedostatka internet adresa razvijen je internet protokol nove generacije, poznatiji kao IPv6. Prednosti novog protokla su, pored proširenja adresnog prostora, povećana efikasnost, sigurnost i mogućnost implementacija savremenih IoT rješenja. Ovaj protokol je preduslov za razvoj budućih internet servisa i osnov za uključivanje u globalno elektronsko tržište.

Imajući u vidu porast broja korisnika elektronskih komunikacionih usluga, da elektronske komunikacione usluge operatori skoro u potpunosti baziraju na IP platformama, sljedeći logičan korak u razvoju elektronskih komunikacionih mreža i usluga je implementacija IPv6 protokola. Shodno obavezama Agencije koje proizilaze iz Strategija razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, odnosno Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine, potrebno je pripremiti plan migracije na protokol IPv6, u skladu s standardima, odlukama i preporukama nadležnih evropskih i međunarodnih tijela. U septembru 2018. godine donijeta odluka o izboru najpovoljnije ponude.

5. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Iznos: 7.500,00 €

Ugovor za izradu Sistema za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga broj: 0102-3305/56 Agencija je zaključila u 21.11.2014. godine koji ističe u maju 2019. godine, tako da su prenijeta sredstva u iznosu od 7.500,00€ koja će pokriti održavanje do kraja ugovora.

6. Produženje ugovora o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softvere za upravljanje i planiranje RF spektrom (ATDI) kao i kupovina novih licenci

Iznos: 35.000,00

Shodno Planu javnih nabavki Agencije ova nabavka će biti sprovedena u IV kvartalu 2018. godine, s obzirom da važeći ugovor važi do decembra 2018. godine. Predmetni softver čine dvije komponente: ICS Telecom i ICS Manager. Agencija ima u vlasništvu 3 licence ICS Telecoma i 4 licence ICS Managera. U proteklom periodu uvećala se potreba za stalnim korišćenjem ovih softvera zbog povećanja broja zahtjeva za korišćenjem radio-frekvencija za fiksne veze, radioamaterske i radio-difuzne frekvencije, radio-frekvencije na plovilima i vazduhoplovima, kao i izdavanja tehničkih i operativnih uslova za fiksne stanice i za radio-frekvencije koje se koriste na ekskluzivnoj osnovi od strane mobilčnih operatora. Predmetni softver se koriste i za druge analize u vezi sa efikasnim korišćenjem spektra i primjenu međunarodnih sporazuma te analize koordinacionih zahtjeva i sprovođenja koordinacionih procedura. Imajući u vidu gore navedene aktivnosti, planirano je da se krajem 2018. godine sprovede nabavka u formi okvirnog sporazuma kojom će se, pored produženja perioda održavanja postojećih licenci (3 licence ICS Telecoma i 4 licence ICS Managera), izvršiti i nabavka još 2 licence ICS Telcoma i 3 licence ICS Managera. Ukupna planirana sredstva za period od 4 godine iznose 140.000,00 EUR.

7. Nabavka i nadogradnja kontrolno-mjerne opreme i softvera

Iznos: 350.000,00 €

Agencija je pokrenula postupak ove javne nabavke u III kvartalu 2018. godine, i očekuje se da se potpisivanje ugovora završi do kraja 2018. godine, čime će finansijska realizacija predmetne javne nabavke biti u 2019. godini. Završetkom ove javne nabavke za potrebe Regionalnog kontrolno-mjernog centra (RKMC) biće nabavljena kontrolno-mjerna oprema i prateći softver za goniometrisanje signala u opsegu od 20 MHz do 1,3 GHz (sa instalacijom, ugradnjom i integracijom u postojeći sistem), kao i kompletirana mjerna oprema i antenski sistemi za dvije nove daljinski upravljane stanice u Ulcinju i Nikšiću. Osim toga, Agencija će tokom III kvartala 2018. godine pokrenuti i postupak javne nabavke nadogradnje kontrolno-mjerne opreme i softvera za mjerenje vrijednosti parametara kvaliteta GSM/UMTS/LTE mreža, za koji se takođe očekuje potpisivanje ugovora do kraja 2018. godine, te finansijska realizacija ove nabavke tokom 2019. godine.

8. Nabavka i ugradnja novog antenskog stuba za Mobilnu kontrolno-mjernu stanicu

Iznos: 8.000,00 €

Krajem 2006. godine nabavljena je prva mobilna kontrolno-mjerna stanica (MKMS) za kontrolu i monitoring RF spektra. Nakon stavljanja ove stanice u funkciju do sada je njome obavljeno više stotina izlazaka na teren. Između ostale opreme i uređaja koja je separatno dobavljena i instalirana u MKMS, ova stanica je opremljena i teleskopskim antenskim stubom od britanskog proizvođača Clark Mast^s. Imajući u vidu protok vremena, više od 12 godina aktivnog korišćenja predmetnog stuba, pri čemu se za to vrijeme isti pokazao veoma pouzdanim i jednostavnim za održavanje, te dodatne činjenice da se ovaj stub već kvario više puta u dvije prethodne godine (trenutno je u djelimično funkcionalnom stanju), a njegove popravke su i vremenski i finansijski bile zahtjevne. Planirano je da se javna nabavka pokrene u IV kvartalu 2018. godine.

9. Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra

Iznos: 45.000,00 €

Članom 123 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da planira, razvija i unapređuje Sistem kontrole i monitoringa radio- frekvencijskog spektra (Sistem), kao ograničenog prirodnog resursa, sa kojim raspolaže država Crna Gora. U vezi sa tim Agencija ima obavezu da redovno održava naveden sistem, koji podrazumijeva, pored ostalog, kalibraciju i popravku uređaja koji se koriste za ove namjene. Krajem 2017. i početkom 2018. godine sprovedena je javna nabavka na osnovu koje je potpisan okvirni sporazum, broj 0102-3105/1 od 05.04.2018. godine, ukupne procijenjene vrijednosti 180.000,00 EUR za period od 4 (četiri) godine, i Ugovor o javnoj nabavci usluga za prvu godine primjene okvirnog sporazuma, broj 0102-3104/1 od 05.04.2018. godine. Finansijska realizacija ovih sredstava će se izvršiti do kraja važenja ugovora (april 2019. godine); nakon završenih aktivnosti kako je to i propisano Ugovorom.

10. Nabavka opreme za sprovođenje stručnog nadzora na emisionoj opremi korisnika radio-frekvencija

Iznos: 37.000,00 €

Predmetna oprema predstavlja osnovna sredstva za mjerenja, bilo na emisionoj lokaciji tj. predajniku korisnika radio-frekvencija, bilo u etru (van emisione lokacije). Posljednjih godina prisutan je trend povećanja obima prijavljenih smetnji, a samim tim i obim vanrednih mjerenja na konkretnim predajnicima korisnika radio-frekvencija. Nakon što se niko od zainteresovanih ponuđača nije javio na tender koji je bio raspisan 2017. godine, u 2018. godini su opredijeljena sredstva u iznosu od 37.000,00 €, ali se ni na tom tenderu niko nije javio, zbog čega je Agencija početkom septembra morala da donese Odluku o obustavljanju postupka ove javne nabavke iz razloga što nije dostavljena nijedna ponuda. Agencija će u narednom periodu dodatno analizirati predmet javne nabavke pa se očekuje da ista bude ponovo raspisana do kraja ove kalendarske godine.

11. Tekuće i investiciono održavanje objekata u vlasništvu Agencije (investiciono održavanje objekta Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori)

Iznos: 125.000,00 €

Agencija u vlasništvu ima poslovni prostor u Bulevaru Džordža Vašingtona u Podgorici i pet objekata koje je do sada izgradila i koji čine dio Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u Crnoj Gori, i to: Glavni kontrolno-mjerni centar (GKMC) na Dajbabskoj gori u Podgorici, Regionalni kontrolno-mjerni centar (RKMC) na Crnom rtu u Baru i tri daljinski upravljane kontrolno mjerne stanice (fiksne stanice) u opštinama Pljevlja, Rožaje i Kotor. Za potrebe investicionog održavanja navedenih objekata, u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, izrađen je, od strane Instituta za građevinarstvo d.o.o. iz Podgorice, projekat održavanja objekata u vlasništvu Agencije, krajem

2015. godine. Projektom održavanja objekata obuhvaćene su sve instalacije (elektro-energetske, hidrotehničke, telekomunikacione, termotehničke, protivpožarne, kao i instalacije video nadzora i kontrole pristupa), tehničko osmatranje tla u toku eksploatacije objekata, mjere za stabilnost objekta, kao i druge mjere propisane zakonom, koje su od posebnog značaja za nesmetanu i sigurnu upotrebu objekata. Na osnovu projektne dokumentacije održavanja objekata, Agencija, na godišnjem nivou, planira odgovarajuća sredstva neophodna za investiciono održavanje određenog objekta. Za održavanje Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori, kao najznačajnijeg objekta iz Sistema, koji predstavlja složeni inženjerski objekat, Agencija je u toku 2016. i 2017. godine, u dva navrata pokretala otvoreni postupak javne nabavke i oba postupka obustavljala, iz razloga jer nije dostavljena nijedna odnosno nijedna ispravna ponuda. Ispostavilo se da je mala procijenjena vrijednost javne nabavke bila osnovni razlog nezainteresovanosti domaćih i stranih ponuđača da učestvuju u prethodnim postupcima, pa je Agencija u 2018. godini, na osnovu projektovanog i revidovanog premjera potrebnih radova i usluga na objektu, pokrenula postupak ispitivanja tržišta i utvrđivanja realne tržišne vrijednosti navedenih radova i usluga, koja vrijednost je, po Zakonu o javnim nabavkama, preduslov za pokretanje novog otvorenog postupka javne nabavke.

12. Izgradnja Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u Nikšiću

Iznos: 60.000,00 €

Članom 123 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da unapređuje sistem kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Elaboratom o daljem razvoju sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu od 2012. do 2016. godine, predviđena je izgradnja još jedne daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) i to na teritoriji opštine Nikšić. U cilju racionalne potrošnje sredstava, Agencija je potpisala Sporazum o saradnji sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMIS), kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristili resursi i infrastruktura njihove stanice koja se nalazi u opštini Nikšić, na mikrolokaciji Mrkošnica, a istovremeno je pogodna je za izgradnju buduće daljinske stanice u toj opštini. Nakon sprovedenih svih pripremnih i potrebnih aktivnosti, te dobijanja urbanističko tehničkih uslova od strane organa lokalne uprave u Nikšiću, trenutno se radi projekat antenskog stuba za ovu DUKMS, nakon čijeg završetka će biti raspisana javna nabavka za izbor izvođača svih potrebnih radova u cilju stavljanja i ove DUKMS u funkciju i njeno uvezivanje u crnogorski Sistem za kontrolu i monitoring RF spektra.

13. Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra

Iznos: 20.000,00

Nakon sprovedenog postupka javne nabavke, dana 24.02.2016. godine Agencija je sa Radio-difuznim centrom d.o.o. Podgorica (RDC) potpisala okvirni sporazum za pružanje predmetnih usluga ukupne procijenjene vrijednosti od 80.000,00 EUR za vrijeme njegovog trajanja u periodu od naredne 4 (četiri) godine. Na osnovu okvirnog sporazuma i prihvaćene inovirane ponude, sa RDC-om je dana 20.03.2018. godine potpisan ugovor o javnoj nabavci usluga za treću godinu primjene okvirnog sporazuma. RDC se ovim ugovorom obavezao da za ukupnu cijenu od 16.838,36 EUR (sa PDV-om) u narednih 12 mjeseci korišćenjem iznajmljenih digitalnih radio-relejnih veza, uz garantovanu brzinu od 8 Mb/s simetrično, telekomunikaciono poveže sve realizovane kontrolno-mjerne stanice u Sistemu.

14. Izgradnja objekta jedne Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u Ulcinju

Iznos: 90.000,00€

U skladu sa nadležnostima Agencije utvrđenim u članu 123 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama, na osnovu "Elaborata o daljem razvoju sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u Crnoj Gori u periodu od 2012. do 2016. godine", Agencija je planirala izgradnju Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na teritoriji opštine Ulcinj. Nakon dobijanja građevinske dozvole od strane lokalne uprave u Ulcinju, Agencija je sprovela postupak javne nabavke za izbor najpovoljnijeg izvođača. Javno otvaranje ponuda je izvršeno početkom septembra 2018. godine, tako da se očekuje da ugovor bude potpisan u IV kvartalu 2018. godine, a da se finansijska realizacija ovih sredstava sprovede, shodno uslovima tendera i ponudi najpovoljnijeg ponuđača, do kraja 2018. godine ili u prvoj polovini 2019. godine.

15. Izgradnja i ugradnja staklene zaštitne obloge oko liftovske konstrukcije na objektu Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori u Podgorici

Iznos: 72.500,00 €

Polovinom 2016. godine, po sprovednim postupcima javnih nabavki, završena je izrada i revizija Glavnog projekta za izgradnju staklene zaštitne obloge oko liftovske konstrukcije, sa čeličnom potkonstrukcijom, za objekat Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori u Podgorici. Krajem 2016. i polovinom 2017. godine, Agencija je pokretala i obustavljala otvorene postupke javnih nabavki, za izgradnju zaštitne obloge oko liftovske konstrukcije, u skladu sa revidovanim glavnim projektom, iz razloga jer nije dostavljena nijedna ponuda. I u ovom slučaju, Agencija je u 2018. godini, na osnovu premjera radova, pokrenula postupak ispitivanja tržišta, kako bi utvrdila razlog neučestvovanja ponuđača u predhodnim postupcima javnih nabavki i eventualno korigovala ranije utvrđenu vrijednost javne nabavke prema realnim tržišnim vrijednostima za ovu vrstu radova.

16. Nabavka i ugradnja agregata u poslovnom prostoru Agencije u Bul. Džordža Vašingtona 56

Iznos: 30.000,00 €

Ni do kraja III kvartala 2018. godine, nijesu se stekli uslovi za pokretanje planiranog postupka javne nabavke agregata u poslovnom prostoru Agencije u Bulevaru Džordža Vašingtona u Podgorici. Agencija ima saglasnost skupštine etažnih vlasnika da ugradi agregat na krovu zajedničkog objekta. Međutim, eventualnu poziciju agregata mora utvrditi projektant konstrukcije stambeno-poslovnog objekta "Unistan", za koje potrebe je neophodno izvršiti provjeru postojeće statičke stabilnosti objekta. Od useljenja, na krovnoj površini objekta postavljena je termotehnička i druga oprema korisnika zadnje etaže objekta, ali se nalazi i čelična konstrukcija, koju je izradio izvođač koji je vlasnik te etaže, što je novo i značajno dodatno opterećenje u odnosu na osnovni projekat konstrukcije, pa je obavezna provjera statičke stabilnosti.

Agencija planira sredstva za ove namjene i u finansijskom planu za 2019. godinu, jer će se uslovi za pokretanje postupka steći tek nakon dobijanja odgovarajuće saglasnosti odgovornog projektanta konstrukcije, za čiju saglasnost je prethodno potrebno pribaviti, od ranijeg izvođača radova i njegovih podizvođača, projekte postojeće čelične konstrukcije na krovu stambeno-poslovnog objekta "Unistan", koja nije bila dio glavnog projekta navedenog objekta.

17. Nabavka vatrootpornih ormara za skladištenje dokumentacije

Iznos: 25.000,00 €

Agencija, u skladu sa propisima, određenu dokumentaciju mora trajno da čuva, pa je za potrebe odlaganja takve dokumentacije u suterenskim prostorijama poslovnog prostora planirala nabavku vatrootpornih ormara. Postupci koji su za navedenu javnu nabavku pokretani prethodnih godina obustavljeni su, jer nije dostavljena nijedna ispravna ponuda.

U 2018. godini, Agencija je ponovo pokrenula otvoreni postupak javne nabavke vatrootpornih ormara. U toku je postupak pregleda i ocjene ispravnosti dostavljenih ponuda.

18. Implementacija troškovnog modela

Iznos: 10.000,00 €

Predviđena sredstva u iznosu od 10.000,00€ opredjeljena su za angažovanje konsultanata u procesu implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge. Kako nisu do kraja realizovane sve faze predviđene Projektnim zadatkom i, na osnovu istog, sačinjenim Ugovorom sa angažovanim konsultantima, predviđena finansijska sredstva biće realizovana nakon potpune realizacije obaveza iz Ugovora.

19. Unapređenje informacionog sistema Agencije

Iznos: 108.500,00 €

Ova stavka se odnosi na nekoliko javnih nabavki vezanih za unapređenje informacionog sistema Agencije, koje nisu do sada realizovane, a one su kako slijedi:

Izrada web portala baze podataka dodijeljenih radio-frekvencija. Predviđena sredstva su u iznosu od 22.500,00€ na godišnjem nivou. Raspisivanje javne nabavke je planirano do kraja 2018. godine, u skladu sa Planom javnih nabavki Agencije.

Analiza svih informacionih sistema Agencije i izrada Plana integracije svih sistema. Predviđena sredstva su u iznosu od 52.000,00€. Raspisivanje javne nabavke je planirano do kraja 2018. godine.

Softver za praćenje javnih nabavki. Predviđena sredstva su u iznosu od 8.000,00€. Pokretanje postupka nabavke male vrijednosti planirano je do kraja 2018. godine.

Održavanje telefonske centrale, video nadzora i sistema kartica. Predviđena sredstva su u iznosu od 2.500,00€. Javna nabavka planirana je za IV kvartal 2018. godine u skladu sa Planom javnih nabavki Agencije.

Nabavka Dokument menadžment sistema. Predviđena sredstva u iznosu od 12.500,00€. Nabavka male vrijednosti planirana je do kraja 2018. godine, u skladu sa Planom nabavki male vrijednosti Agencije, jer su se stekli zakonski uslovi za ponovno raspisivanje nabavke.

Redizajn i reorganizacija internet prezentacije Agencije. Predviđena sredstva su u iznosu od 11.000,00€. Nabavka male vrijednosti je u proceduri završavanja tehničke dokumentacije i pokretanja postupka.

Broj: 0901-7207/2

Podgorica, 27.09.2018. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

dr Šaleta Đurović